

GESCHIEDENIS
EN GENEALOGIE

VAN HET GESLACHT

VAN SON

EERTIJDIG GEHEETEN VAN BROECHOVEN

DOOR

H. J. A. VAN SON

DEEL I

HET GESLACHT VAN BROECHOVEN TE TILBURG

(14e EN 15e EEUW)

DEEL II

HET GESLACHT VAN SON TE TILBURG

(15e EN 16e EEUW)

INLEIDING

In dit deel wordt beschreven het Tilburgsche geslacht VAN BROECHOVEN, beginnende met GERARDUS VAN BROECHOVEN, die in de 1e helft van de 14e eeuw leefde.

Naast zijn geslacht leefden in dien tijd te Tilburg nog twee andere familie-groepen VAN BROECHOVEN, die ik uitvoerig beschreven heb in een paar artikelen in het Maandblad „De Nederlandsche Leeuw”, getiteld:

„De geslachten VAN BROECHOVEN in de Meierij van 's-Hertogenbosch in de tweede helft van de 14e eeuw” (Jaargang 1935) en

„Nieuwe gegevens over de geslachten VAN BROECHOVEN uit Tilburg en St. Oedenrode” (Jaargang 1936).

Eén dezer familie-groepen (groep D in het artikel van 1935) werd in de 14e eeuw vertegenwoordigd door GODEFRIDUS VAN BROECHOVEN, zoon van ENGHEL GOIDENZoon VAN BROECHOVEN. Uit zijn huwelijk met ELIZABETH had hij drie kinderen, n.l.:

1. HENRICUS, vermeld 1393.
2. KATHARINA, getrouwd met PETRUS OER.
3. ELISABETH, getrouwd met GODEFRIDUS VAN ARKEL, lakenscheerder, zoon van THEODERICUS STORME.

Tot de andere familie-groep behoorde in de 14e eeuw o.m. WILHELMUS VAN BROECHOVEN, die „het oude goed te Broecheven” bezat, gelegen in den Z.O. hoek van Tilburg. Werd eerst hieruit de gevolgtrekking gemaakt, dat hij de oudste tak vertegenwoordigde van het oorspronkelijk geslacht van Broecheven, zoo bleek dit achteraf onjuist te zijn, want een acte van 1309 toonde aan, dat hij dit goed verkregen had van zijn vader WALTERUS BAC DE BAESCOT, die dus geen van Broecheven, doch een BAC was. Vermoedelijk zal door huwelijk van een BAC met een erfdochter VAN BROECHOVEN dat oude stamgoed in het geslacht BAC zijn gekomen. Merkwaardig is, dat WALTERUS BAC DE BAESCOT nog een tweede zoon, JAN, had, die eveneens VAN BROECHOVEN werd geheeten, mogelijk doordat hij ook goederen in die buurschap erfde.

In meerdere acten traden leden van de verschillende familie-groepen VAN BROECHOVEN gezamenlijk op en bleek dat enkele hunner bezittingen aan elkander grensden. Dit zou kunnen wijzen op splitsing van oorspronkelijk bezit en daarmee op onderlinge verwantschap. GERARDUS VAN BROECHOVEN kan dus of spruiten uit het oorspronkelijke geslacht van dien naam, dan wel wegens mogelijke verwantschap met het geslacht der bezitters van het Oude goed te Broecheven, een 3e zoon zijn van WALTERUS BAC DE BAESCOT en dus uit het geslacht BAC stammen.

Voor deze laatste onderstelling pleiten verschillende hierna beschreven acten betreffende GERARDUS VAN BROECHOVEN's zonen, waarin kennelijk familie-groepen worden onderscheiden, die zich voor bepaalde transacties borg stellen, dan wel gezamenlijk als schuldenaren optreden. Wij verwijzen hiervoor naar de oorkonden van 9 December 1391, 29 September 1405 en 26 November 1409 bij GERARDUS VAN BROECHOVEN (II), van 27 April 1400 bij HENRICUS VAN BROECHOVEN (IIa) en bovendien in Deel II, naar die van 1 Juli en 2 December 1412 bij JAN VAN ZON (I).

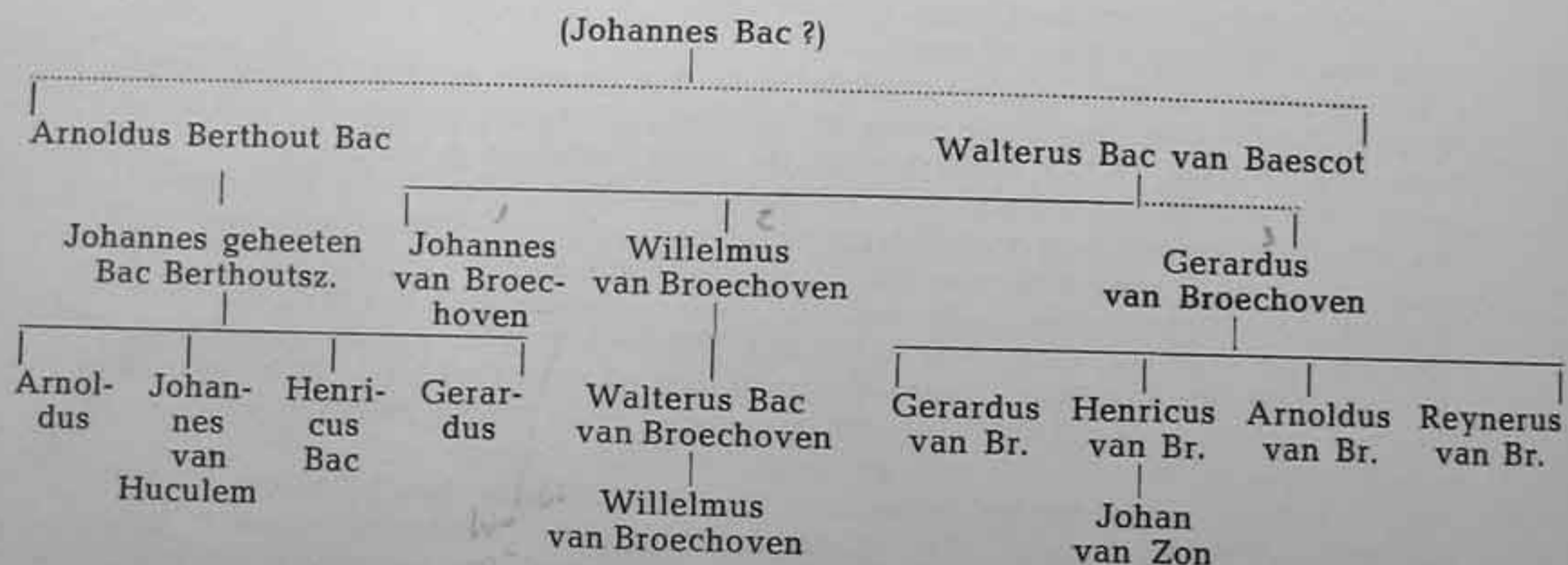
Zoo zien wij in de acten van 1391 en 1412, dat WILHELMUS VAN BROECHOVEN, achterkleinzoon van WALTERUS BAC VAN BAESCOT, zich borg stelt voor GERARDUS VAN BROECHOVEN, zoon van wijlen GERARDUS VAN BROECHOVEN, dan wel als medeschuldenaar optreedt met REYNERUS VAN BROECHOVEN en JOHAN VAN ZON, respectievelijk zoon en kleinzoon van voornoemden wijlen GERARDUS VAN BROECHOVEN. Deze acten geven eenig vermoeden van familie-relatie, die daarin kan bestaan, dat genoemde wijlen GERARDUS VAN BROECHOVEN een zoon was van WALTERUS BAC VAN BAESCOT.

Wanneer wij bovendien in de acten van 1400, 1405 en 1412 de gebroeders

JOHANNES VAN HUCULEM, ARNOLDUS, GERARDUS en HENRICUS BAC, kleinzonen van ARNOLDUS BERTHOUT BAC, de oudst bekende leenman van het goed Inthout of Inthoven te Tilburg, onder voornoemde omstandigheden zien optreden met de zonen van wijlen GERARDUS VAN BROECHOVEN, dan treft ons de opmerkelijke gelijkheid in de voornamen (ARNOLDUS, HENRICUS en GERARDUS), die zoowel bij de kleinzonen van ARNOLDUS BERTHOUT BAC als bij de zonen van wijlen GERARDUS VAN BROECHOVEN voorkomen. Dit sterkt niet alleen het vermoeden, dat bedoelde wijlen GERARDUS VAN BROECHOVEN een zoon moet zijn van WALTERUS BAC VAN BAESCOT, doch maakt het bovendien aannemenlijk dat deze laatste een broeder moet zijn geweest van ARNOLDUS BERTHOUT BAC.

Tenslotte hebben zoowel WALTERUS BAC VAN BAESCOT als ARNOLDUS BERTHOUT BAC een zoon JOHANNES, welk feit weer een — zij het zwakke — aanwijzing vormt voor hun broederschap. Waar JOHANNES, de zoon van ARNOLDUS BERTHOUT BAC, hem in zijn leen opvolgde en dus zijn oudste zoon was, zal de vader van ARNOLDUS BERTHOUT BAC en dus ook die van WALTERUS BAC VAN BAESCOT, waarschijnlijk JOHANNES BAC hebben geheeten. Een persoon van dien naam, die in de 2e helft van de 13e eeuw moet hebben geleefd, is echter niet uit acten bekend.

Voor de duidelijkheid vermelden wij de genoemde personen op onderstaande genealogische tabel, waarin de stippellijnen de vermoedelijke, doch niet be-
wezen verwantschap aanwijzen.

De Tilburgsche VAN BROECHOVEN's, die uit BAC stammen, voerden het wapen BAC: in zilver een rood schildhoofd beladen met een gaanden zilveren leeuw. Het wapen van het oorspronkelijke Tilburgsche geslacht VAN BROECHOVEN is niet meer bekend.

Alvorens over te gaan tot de genealogie van GERARDUS VAN BROECHOVEN, zullen eerst enkele hoofdstukken worden gewijd aan:

1. WALTERUS BAC VAN BAESCOT en zijn nakomelingen, die VAN BROECHOVEN waren geheeten.
2. Het oude goed te Broechehoven bij Tilburg.
3. Het riddermatige geslacht BAC.

BAC,
n het
zien
ons
AR-
j de
niet
een
lien
US

US
—
an
on
L-
n.
en
e
e-

nerus
n Br.

WALTERUS BAC VAN BAESCOT

EN ZIJN NAKOMELINGEN

DIE

VAN BROECHOVEN

WAREN GEHEETEN.

I. WALTERUS BAC VAN BAESCOT, geboren $\pm$ 1250, vermoedelijk gegoed te Baescot (buurschap in Diesen) of daar woonachtig, droeg 27 December 1309 de „*antiqua bona de BroeCHOVEN*“ onder Tilburg over aan zijn zoon WILHELMUS.

Kinderen:

1. JOHANNES VAN BROECHOVEN, volgt II.
2. WILHELMUS VAN BROECHOVEN, volgt IIa.
3. Mogelijk is GERARDUS VAN BROECHOVEN een 3e zoon. Zie de Inleiding.

II. JOHANNES VAN BROECHOVEN vermeld te Tilburg 1340.

Kinderen:

1. WALTERUS BAC VAN BROECHOVEN, volgt III.
2. JOHANNES VAN BROECHOVEN, gegoed te Tilburg, waar hij in 1369 een huis aan den Heuvel bezat. Hij nam in 1357 deel aan den oorlog tegen Vlaanderen.

III. WALTERUS BAC VAN BROECHOVEN, vermeld sinds 1379, was gegoed te Tilburg in Corvel.

Zijn zoon:

IV. JAN geheeten BAC (VAN BROECHOVEN), vermeld te Tilburg van 1422—1446, trouwt $\pm$ 1400 KATHELINE WILHELM STELAERTS' dochter, die gegoed was te Tilburg.

Uit dit huwelijk:

1. KATHELIJN, geboren $\pm$ 1405.
2. WOUTER BAC, volgt V.
3. MARIE.
4. ELISABETH.

V. WOUTER geheeten BAC (VAN BROECHOVEN), geboren $\pm$ 1410, gegoed te Tilburg, vermeld aldaar 1449, trouwt MECHTELDE, dochter van JAN BACK, zoon van WOUTER BACK OMMATEN.

Dit geslacht zette zich voort onder den naam BACK VAN BROECHOVEN.

IIa. WILHELMUS VAN BROECHOVEN, geboren $\pm$ 1285, overleden tusschen 1342 en 1350, trouwt HEYLWIGIS, overleden tusschen 1380 en 1386. Als weduwe bezat zij *het oude goed te BroeCHOVEN, de bona dicta te BroeCHOVEN*, waarvan in 1371 een deel werd verkocht, goederen te Schijndel, twee hoeven geheeten *die goide te Scoet* te Zonderwijk (Velthoven) en een huis te 's-Hertogenbosch in de Hinthamerstraat. Deze goederen werden in 1390 door haar kleinkinderen gedeeld.

Uit dit huwelijk:

1. WALTERUS BAC VAN BROECHOVEN, volgt IIIa.
2. HENRICUS VAN BROECHOVEN, volgt IIIb.

IIIa. WALTERUS BAC VAN BROECHOVEN, geboren $\pm$ 1320, overleden tusschen 1350 en 1368, trouwt KATHARINA, dochter van JOHANNES LYSSCOP, overleden 1386. Zij bezaten goederen te Schijndel en te Rosmalen. KATHARINA LYSSCOP werd na den dood van haar broeder GHIJSBRECHT in 1383 of 1384 beleend met 24 bunder land te Udenhout.

Uit dit huwelijk:

1. WILHELMUS VAN BROECHOVEN, volgt IVa.
2. HENRICUS VAN BROECHOVEN, gegoed te Schijndel, wordt in 1402 vermeld met zijn vrouw MARGARETHA, dochter van WILHELM BACKE, zoon van MATHIJS VAN DER MOLENGREVE. Zij was gegoed te Vucht, Heeswijk en Berlicum.

3. KATHARINA, trouwt voor 1379 ALBERTUS VAN KESSEL, zoon van HENRICUS (zoon van MARTINUS VAN KESSEL) en van MECHTILDIS, dochter van ALBERTUS VAN BUCSTEL. Hij was gegoed te Kessel, Maren, Alem, Boxtel en Gemonde.

4. LUYTGARDIS, overleden voor 1407, trouwt voor 1386 WALTERUS COLEN VAN BUCSTEL, zoon van WALTERUS VAN OERLE. Hij bezat o.m. de hoeve *Hecskoken* in de parochie Miervelt (*Velthoven*) in de buurschap geheeten *Broehoven*.

5. JOHANNES LYSSCOP, vermeld 1383, overleden voor 1390.

Bac?
IVa. WILHELMUS VAN BROECHOVEN, schout van Oisterwijk in 1405 en 1406, bezat goederen te Schijndel, Venloon (Loon op Zand) en te Tilburg, waar hij in 1407 't goet te Broehoven bewoonde. In 1386 werd hij beleend met de 24 bunder land te Udenhout. Hij trouwt BEATRIX, dochter van ARNOLDUS VAN SCIJNLE. Hun zoon:

Va. AERNT VAN BROECHOVEN, eigenaar van *het goed te Broehoven*, bezat in 1440 in leen de 24 bunder land, geheeten *dat clappend scoor*, te Udenhout. Hij wordt in 1475 vermeld met zijn vrouw KATHARINA, dochter van GERIT SCILDER. Hun goederen te Tilburg werden in 1506 door hun kinderen gedeeld.

Uit dit huwelijk:

1. JAN VAN BROECHOVEN, rentmeester van het land van Ravestein, kreeg in 1506 *het huis te Broehoven* met aanliggende landerijen. Hij was beleend met de 24 bunder land te Udenhout en overleed 1519. Hij trouwt Jonfr. JOHANNA. Uit dit huwelijk geen kinderen. Hij had echter een natuurlijke zoon AERT VAN BROECHOVEN, rentmeester van het land van Ravestein, vermeld 1519 en 1552, die weder een zoon JAN had, vermeld 1552.

2. Jonfr. WILLEM, overleden voor 1506.

3. Jonfr. BEATRIJS, volgt VI.

VI. Jonfr. BEATRIJS VAN BROECHOVEN, gegoed te Tilburg in Broehoven, waar zij o.m. de tot het huis te Broehoven behorende 3 hoeven bezat, overleden 1532, trouwt voor 1494 Joncheer GERBRAND VAN COULSTER, overleden voor 1506.

Uit dit huwelijk:

1. IJSBRANT VAN COULSTER, ridder.

2. Jonfr. ADRIANA VAN COULSTER, bezat in 1530 in leen de 24 bunder land te Udenhout, overleden voor 1561.

3. Jonfr. BEATRIS VAN COULSTER, ongehuwd, bewoonde en bezat tot 1561 *het huis te Broehoven*.

4. Jonfr. KATHARINA VAN COULSTER, overleden voor 1561, trouwt Joncheer JOHAN VAN MERODE, heer van Duffel en Muggenborch, overleden voor 1561.

Uit dit huwelijk:

a. WILLEM VAN MERODE.

b. IJSBRANT VAN MERODE, kreeg in 1561 van zijn tante BEATRIS VAN COULSTER *het huis te Broehoven* met aanliggende 3 hoeven.

IIIb. HENRICUS VAN BROECHOVEN, woonde en was gegoed te Tilburg in Broehoven, waar hij in 1371 verschillende goederen verkocht. Hij bezat ook eenige molens te Gestel bij Oisterwijk en overleed 1381.

Kinderen:

1. WILHELMUS VAN BROECHOVEN, volgt IVb.

2. HEYLWIGIS VAN BROECHOVEN, ontving in 1390 *de bona dicta te Broehoven* bij Tilburg; trouwt 1e 1371 GHISELBERTUS VAN DEN HOEVEL, overleden voor 1388, trouwt 2e GERARDUS VAN ZIDEWYNDEN, overleden voor 1397.

IVb. WILHELMUS VAN BROECHOVEN, gegoed te Tilburg in Broehoven (1384) en te Oisterwijk in Wippenhout (1385). Hij ontving in 1390 2 hoeven geheeten *die goide te Scoet* te Zonderwijk en land te Tilburg o.a. *het Eselven*. Hij trouwt voor 1380 ELISABETH VAN KESSEL, dochter van HENRICUS VAN KESSEL. Zij was gegoed te Boxtel.

Uit dit huwelijk:

1. HENRICA, trouwt vermoedelijk in 1403 HENRICUS VAN OS, zoon van JOHANNES BAC.

2. HEYLWIGIS, trouwt 1404 MATHEUS VAN GHENT, zoon van HERMANNUS VAN GHENT.

(1922)
Tax. f. 29
142.241
Febr. 1922
dag afkomst
M. H. H.

HET OUDE GOED TE BROECHOVEN BIJ TILBURG.

Zie Oorkondenboek
Tongerloo
de II nr 419

De oudste aanwijzingen over dit stamgoed der VAN BROECHOVEN's vinden wij in een schepenacte van Oisterwijk van 27 December 1309 (voorkomende in het Cartularium van de Abdij van Tongerlo), vermeldende dat WALTERUS BAC VAN BAESCOT aan zijn zoon WILLELMUS had overgedragen de *antiqua bona de Broehoven*, waarna genoemde WILLELMUS aan HENRICUS BAC VAN WESTILBORCH ten behoeve van den Abt van Tongerlo overdraagt 6 mud rogge jaarlijkse rente uit de helft dier goederen, te weten uit de helft van een stuk zaadland van 7 mud roggezaad, de helft van de *mansio Broehoven* en de helft van 7 bunder weide.

Dat in 1309 sprake is van de „antiqua bona”, de oude goederen, wijst er op, dat dit bezit als zoodanig toen reeds lang bestond. Het moet dus dateeren uit de vroege middeleeuwen. Zelfs is het niet onwaarschijnlijk, dat het nog veel vroeger is ontstaan en de kern heeft gevormd van de buurschap BROECHOVEN.

Uit de afzonderlijke vermelding van het stuk zaadland van 7 mud roggezaad en de 7 bunder weide kan men opmaken, dat deze beide deelen geen aaneengesloten geheel vormden met de *mansio BROECHOVEN*. Het goed wordt hier een *mansio* genoemd, in tegenstelling met latere acten waarin sprake is van den *mansus BROECHOVEN*. Onder een *mansus* wordt verstaan een hoeve. BROECHOVEN was echter meer dan een hoeve, zoodat met het woord *mansio* moet bedoeld zijn een huis of hof, al of niet omgeven met een wal en een gracht en verbonden met een of meer daaraan gelegen hoeven. Uit latere acten blijkt, dat het goed BROECHOVEN inderdaad zulk een hof was.

Het goed is steeds een allodiaal bezit gebleven. De eigenaren hebben het nimmer overgedragen aan den Hertog van Brabant om het daarna als leengoed terug te ontvangen, zoodat het geslacht VAN BROECHOVEN niet is opgegaan in den feodalen adel.

Nadat HEYLWIGIS, weduwe van WILLELMUS VAN BROECHOVEN was overleden, werden haar goederen op 24 Maart 1390 door haar kleinkinderen verdeeld. Voor zoover deze goederen te Tilburg waren gelegen en dus WILLELMUS' bezittingen betroffen, bestonden zij uit:

- a. „*dat aude goet te Broehoven*”.
- b. een akker te Broehoven.
- c. *het Eselsven*.
- d. een bunder weide te Tilburg.
- e. „*bona dicta te Broehoven*”.

Het „aude goet” wordt in de deelingsacte niet nader omschreven. Het was in dat jaar verpacht aan *Geenkinus Pauwels Wittenzoon* en kwam in bezit van HEYLWIGIS' oudsten kleinzoon WILLELMUS VAN BROECHOVEN, schout van Oisterwijk, die het goed in 1407 bewoonde. Het wordt dan genoemd *de mansus 't goet te Broehoven*.

De *bona dicta te Broehoven*, die zeker deel hadden uitgemaakt van de *antiqua bona* van 1309, kwamen in 1390 in bezit van HEYLWIGIS' kleindochter HEYLWIGIS, gehuwd met GERARDUS VAN ZIDEWYNDEN, en werden daardoor van het stamgoed afgescheiden. Volgens de deelingsacte van 1390 waren deze goederen verpacht geweest aan den toen overleden *Johannes die Leuwe*. Een omschrijving van deze goederen wordt niet gegeven, doch een deel ervan, dat reeds in 1371 door HEYLWIGIS' tweede zoon HENRICUS was verkocht (waarschijnlijk in opdracht van zijn moeder; de oudste zoon WALTERUS BAC was toen reeds overleden), omvatte:

- a. een huis en schuur, „*inter mansionem dicti HENRICI ex uno et inter ortum (tuin) quondam GODEFRIDI DE BROECHOVEN nunc ad dictum HENRICUM spectantem ex alio*”.

- b. *ortum et agrum terre, gelegen „ante dictam habitationem dicti HENRICI”, grenzende o.a. aan den Enenacker, toebehoorende aan „domicella HEYLWIGIS DE BROECHOVEN, mater dicti HENRICI*”.

c. tres modiatas terre siligine, grenzende o.a. aan het land van genoemden HENRICUS.

d. een weide bij de Broehoven-akkers, belend o.a. door wijlen GODEFRIDUS VAN BROECHOVEN.

e. een erf bij de Broehoven-akkers, geheeten *dat Heyebroec*, groot 10 bunders.

f. pecia merice (heide of bosch) bij de Broehoven-akkers, groot 11½ bunders, belend (evenals perceel e) door HEYLWIGIS VAN BROECHOVEN.

Met de onder a en b bedoelde „mansio“ en „habitacio“ van HENRICUS wordt zonder twijfel bedoeld het huis Broehoven, dat aan zijn moeder behoorde, doch dat toen door hem bewoond werd.

Het oude goed te Broehoven vererfde van WILHELMUS VAN BROECHOVEN op zijn zoon AERT en toen deze en zijn vrouw, alsook hun dochter Jonfr. WILLEM waren overleden, deelden AERT's overgebleven kinderen JAN en Jonfr. BEATRIJS, weduwe GERBRAND VAN COULSTER in 1506 dit bezit, dat uit de volgende deelen bestond:

1. een hove, huys, hoff met zijn gronden, schuur en schaapskooi, gelijk *Jan van de Laer* die nu ter tijd in laetscap (pacht) bezit, gelegen in de parochie van *Tilburg* ter plaatse geheeten *Broehoven*, gelegen aan de *ghemeynstraat*. Hiermede is bedoeld het huis te Broehoven.
2. een huys, hoff met zijn gronden en toebehooren, belend door den *Garsthoff* en den *Rijckhoff*, welke beide hoven reeds aan Jonfr. BEATRIJS behoorden. Dit huis en de beide hoven zijn ongetwijfeld de drie hoeven, die bij het huis te Broehoven behoorden en waarvan later sprake is.
3. een erf geheeten *dat mal*, aan den broekhovenschen dijk.
4. een erf geheeten *die coeweije*.
5. een stuk land geheeten *den hazenacker*, aan de kerkstraat.
6. een erf geheeten *die gansweije*, gelegen tusschen den broekhovenschen dijk en de Leije.
7. een beempt geheeten *den leybeempt*, gelegen tusschen den broekhovenschen dijk en de Leije.
8. een beempt geheeten *den achtersten beempt*.
9. een stuk land geheeten *den ruenacker*, aan de kerkweg.
10. een stuk erf geheeten *laukenss bocht*, aan de kerkstraat.
11. een stuk land geheeten *dat cleijn buychtken*, aan de kerkstraat.
12. een stuk land geheeten *den rijacker*.
13. een stuk erf (niet nader omschreven).
14. een stuk erf geheeten *Willem Marien buchtken*, aan de gruenstraat.
15. een stuk beempt geheeten *die cleijn coeweije*, aan de Leije.
16. een stuk beempt, aan de Leije.
17. een stuk erf geheeten *die achterste coeweije*, aan den broekhovenschen dijk.
18. een stuk erf (niet nader omschreven).
19. een beempt geheeten *Canterbeempt*, aan de Leije.
20. een stuk erf geheeten *dat ezelve*, aan de gruenenweg.
21. een heijvelt, aan het einde van den broekhovenschen dijk en aan den weg, die over dezen dijk gaat.
22. een heijvelt, aan het einde van den gemeijnddijk op die zijde nae Goerl.

Uit deze goederen moesten verschillende erfelijke pachten worden betaald, waaronder 3 mud rogge aan de abdij van Tongerlo en een thijs van 44 stuivers aan den Heer van Tilburg.

Behalve *de ruenacker*, *Willem Marien buchtken*, *dat ezelve* en de beide heidevelden, grensden de genoemde perceelen aan elkaar, terwijl een vijftal bovendien belend waren door GHERIT BACK, die ter plaatse een mansus bezat, geheeten *die hoeve te Broehoven* ⁽¹⁾.

Bij de verdeling van 1506 kwam o.m. *het huis te Broehoven* aan JAN VAN BROECHOVEN, doch toen deze zonder wettige nakomelingen was overleden, werd dit huis eigendom van zijn zusterszoon IJSBRANT VAN COULSTER, ridder, daarna van diens zuster Jonfr. BEATRIJS VAN COULSTER, die het huis met de 3 aanliggende hoeven in 1561 overdroeg aan Joncheer IJSBRAND VAN MERODE, de zoon van haar zuster KATHARINA VAN COULSTER.

⁽¹⁾ Protocol van 's-Hertogenbosch No. 1244 over 1474/75, folio 70.

In 1581 werd het huis te Broeethoven belegerd en verwoest door de Staatsche troepen. In het register van schoorsteengeld over 1600 leest men dan ook: De keynderen ende erfgenamen wijlen Joncheer ISEBRANDTS VAN MERODE hebben binnen derselver heerlicheid (van Tilburg) oock gehadt een omwaterde huysinge, die insgelijcz bij den crijgsvolke van deselve provincien (Holland en Zeeland) in den gront is afgebrandt, zijnde oversulcx voort vervallen ende niet met alle daeraff resterende dan alleenlijck de fundamenten daerop de timmeringe respectieve zijn gebouwt geweest.

Hieruit volgt, dat in den loop der tijden de „mansio” Broeethoven tot een kasteel was verbouwd. De archieven geven echter geen aanwijzing wanneer dit moet zijn geschied.

Na 1600 moet het huis weder zijn opgebouwd, want van der Aa noemt in zijn Aardrijkskundig Woordenboek (1840) ter plaatse een fraai kasteel.

HET RIDDERMATIGE GESLACHT BAC.

In mijn artikel „De oorsprong van het Brabantsche geslacht BAC”, in 1937 gepubliceerd in het Maandblad „De Nederlandsche Leeuw”, gaf ik een overzicht van de oudst bekende gegevens van dit geslacht, dat uit Tilburg en omgeving afkomstig is.

Het wapen, dat dit geslacht voerde was: in zilver een rood schildhoofd beladen met een gaanden zilveren leeuw.

Reeds in 1197 en 1200 wordt een WALTERUS BACK genoemd als getuige van den Hertog van Brabant bij verdragen gesloten met den graaf van Gelre en met den graaf van Holland.

In 1234 en 1244 treffen wij in de omgeving van de abdij van Tongerlo aan WALTERUS BAC, ridder. In het laatste jaar treden met hem op zijn zoon WALTERUS en zijn dochter GERTRUDIS.

In 1243 verschijnt te 's-Hertogenbosch ARNOLDUS BAC als getuige van DIRK, heer van Herlaar.

Na dien tijd vernemen wij, voor zoover was na te gaan, niets meer, totdat in het begin der 14e eeuw meerdere personen met den naam BAC naar voren komen te Tilburg en in de omgeving van Tongerlo, zonder dat echter uit de voorhanden gegevens nog eenig genealogisch verband is op te maken. Dat het geslacht dan reeds vrij uitgebreid moet zijn, blijkt uit de toevoeging van plaatsnamen, die sommige leden, blijkbaar ter onderscheiding van elkander, achter hun namen voegden. Zoo vinden wij vermeld:

1. HUIBRECHT BACK, abt van Tongerlo van 1309 tot zijn overlijden op 14 Augustus 1333. Hij was afkomstig uit Tilburg. Als zijn zusters worden in 1321 genoemd HEILEWIG en INGHELBERG VAN TILBORGH, begijnen te Diest.
2. HENRICUS BAC VAN WESTILBORCH in 1309 en 1310 als gemachtigde van den abt van Tongerlo.
3. HUBERTUS, geheeten BAC VAN WESTILBORCH in 1334 en 1350.
4. WALTER BAK, abt van Tongerlo van 1333 tot zijn overlijden op 21 Februari 1366.
5. WALTERUS, geheeten BAC VAN WESTERLE in 1321.
6. GISBRECHT, die men noemt BACK VAN TILBORG, vermeld 1315. Hij zou de vader kunnen zijn van:
7. MATHIAS filius GHISELBERTI BACS, die in het begin der 14e eeuw een leengoed had te Berkel. Mogelijk is hij de zelfde als:
8. MATHIAS, geheeten BAC VAN CORVEL, vermeld in 1338 en als ontvanger te 's-Hertogenbosch in 1349. Hij was zeer waarschijnlijk een broeder van:
9. WALTERUS, geheeten BAC VAN BOMAEL, eigenaar van twee windmolens te Tilburg, overleden vóór 1338, nalatende ongenoemde kinderen.
10. GHISELBERTUS BAC, vermeld 1351 en 1365, getrouwd met KATHARINA, dochter van JAN DE BYE. Zij en hunne nakomelingen houden te leen eenige molens etc. te Weelde. Zie voor deze tak mijn artikel hiervoor genoemd.
11. WALTERUS BAC VAN BAESCOT, vermeld 1309. Zijn nakomelingen (VAN BROECHOVEN) zijn hiervóór beschreven. Zooals in de Inleiding is gezegd, kan hij een broeder zijn geweest van:
12. ARNOLDUS BERTHOUT BAC, die het goed *Inthout* te Tilburg in leen hield en wiens geslacht hier volgt (¹).

(¹) Zie over dit geslacht ook Th. A. Boeree, De kroniek van het geslacht Backx, gedrukt in 1943, blz. 495—519.

I. ARNOLDUS BERTHOUT BAC, ook genoemd ARNOLDUS, geheeten BERTHOUT BAC VAN TILBORCH was volgens het Brabantsche leenregister van 1312 beleend met het goed *Inthout* (later ook genoemd *Inthoven* of *Eijnthoven*) te Tilburg, dat hij bewoonde. In 1338 kocht hij twee windmolens te Tilburg uit de goederen der kinderen van wijlen WALTERUS geheeten BAC VAN BOMAEEL. Hij overleed vóór 1355.

Zijn zoon:

II. JAN ARNTZ BERTHOUT BACXzoon, ook genoemd JOHANNES, geheeten BAC BERTHOUTSsoon VAN TILBORCH, volgde zijn vader vóór 1355 op in zijn leen *Inthout*. Ook was hij beleend met heer *Weenmersleen* te Baerle, bestaande uit twee hoven met eenige cijnsen. In Diesen bij Hilvarenbeek bezat hij het goed *ter Hagehorst*. Hij overleed in 1406.

Kinderen:

1. ARNT BERTHOUT BAC, volgt III.
2. EGIDIUS (GIELIS) BAC, schout van Tilburg 1394, overleden tusschen 1433 en 1444.

Kinderen:

- a. JOHANNES BAC, vermeld 1444.
- b. ARNOLDUS, vermeld 1450.
- c. AGNES, vermeld 1444.

Natuurlijke zoon:

- d. JOHANNES.
3. JAN VAN WIJFLIT, werd beleend met het goed *ten Kuchove* te Oisterwijk en na den dood van zijn broeder ARNT BERTHOUT BAC in 1414 met heer *Weenmersleen* te Baerle. Hij overleed vóór 1444.

Kinderen:

- a. JAN VAN WIJFLIT, beleend met heer *Weenmersleen*.
  - b. WILLEM VAN WIJFLIT, vermeld 1444.
  - c. BERTOLD VAN WIJFLIT.
  - d. HADEWIGIS, tr. JOHANNES DIE LU.
  - e. KATHARINA, non in het klooster van Hodonc.
  - f. HEILWIGIS, non in het klooster van Hodonc.
4. JOHANNES VAN HUCULEM, vermeld 1404—1412.
  5. HENRICUS BAC. Mogelijk is hij dezelfde als HENRICUS BAC, die in 1371 deelnam aan den slag van Baesweiler.
  6. GERARDUS, vermeld 1412.
  7. ELSBENE, overleden vóór 1406. Zij tr. JOHANNES VAN DORDRECHT.

Uit dit huwelijk:

- a. HADEWIGIS tr. NYCHOLAUS STEENWECH, vermeld 1406.

Natuurlijke kinderen:

8. HENRICUS BACK, vermeld 1404—1417, heeft natuurlijke kinderen bij HADEWIGIS natuurlijke dochter van JAN CORTRESIJNS.
9. MARTINUS BAC, vermeld 1417—1450.
10. ARNOLDUS, vermeld 1392—1417.
11. ELISABETH, in 1398 vermeld met haar man WALTERUS, dictus NOUTEN.

III. ARNT BERTHOUT BAC, bezat in 1402 het goed *ten Broeck* te Tilburg, werd 1406 beleend met *Inthout* en heer *Weenmersleen*, overleden 1414, tr. ELISABETH, dochter van GERARD VAN DER AA, ridder.

Uit dit huwelijk:

1. GHERIT BACK, werd 1414 beleend met *Inthout*, overleed zonder wettige nakomelingen in 1435, tr. MECHTILDIS, weduwe van ARNOLDUS VAN LANGELAER.

Natuurlijke kinderen:

- a. JOHAN Sr.
  - b. JOHAN Jr. tr. vóór 1451 BEATRIS, dochter van HENRIC KRILLAERT.
2. JAN BACK VAN TILBORCH, volgt IV.
  3. ELISABETH, had bij WILLEM VAN HAESTRECHT een natuurlijke zoon PAULUS VAN HAESTRECHT, vermeld 1473.
  4. EGIDIUS, overleden vóór 1458, had natuurlijke kinderen.

*zijn dochter
HUIZON
Lutgoud 5011000*

IV. JAN BACK VAN TILBORCH, werd 1435 beleend met *Inthout*, overleden 1442, tr. ELISABETH, dochter van JACOBUS, geheeten VAN NEIJNSEL en van THEODERICA.

Uit dit huwelijk:

1. BERTHOUT BACK, volgt V.
2. GERARDUS.
3. ELISABETH, non.
4. ELSBENE, non.
5. KATHARINA.
6. THEODERICA, in 1452 vermeld met haar man JOHANNES VAN KESSEL, zoon van JOHANNES VAN KESSEL.
7. JOHANNA.

V. BERTHOUT BACK, werd in 1442 beleend met *Inthout*, was gegoed te Haren, Maren, Oisterwijk etc., kocht in 1477 de heerlijkheid *Asten*, tr. 1444 MARIA, dochter van AERT WOLPHARTS (DE ROOVERE) en van BELYE.

Uit dit huwelijk:

1. JAN BAC, volgt VI.
2. GERARDUS BACK, in 1477 en 1508 vermeld als armiger (krijgsman).
Hij had natuurlijke kinderen.

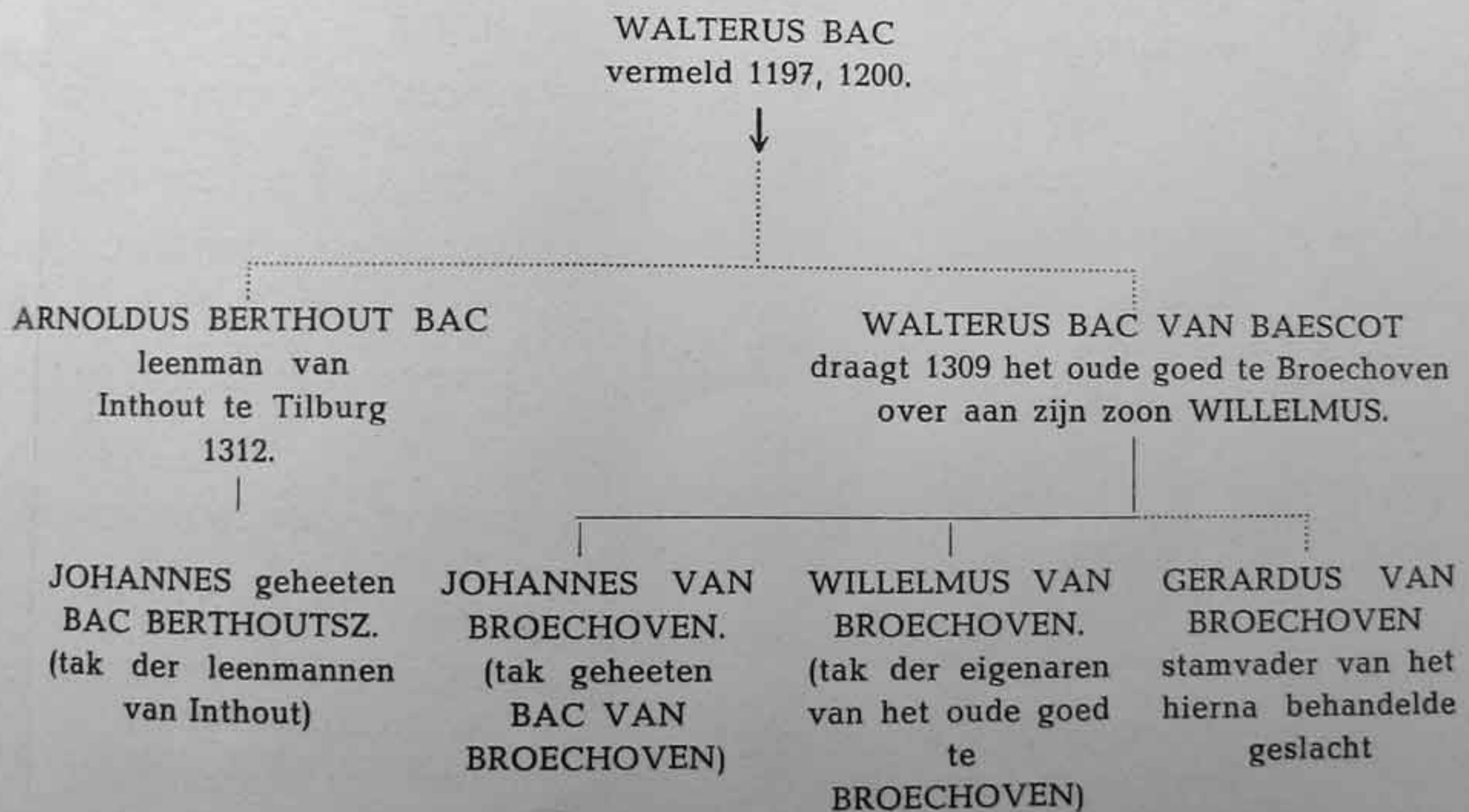
VI. JAN BAC, ridder, heer van *Asten*, beleend met *Inthout*, schepen van 's-Hertogenbosch, Zwanenbroeder van de illustre Lieve Vrouwebroederschap aldaar, overleden 1508, tr. ADRIANA VAN WYLICK.

Uit dit huwelijk:

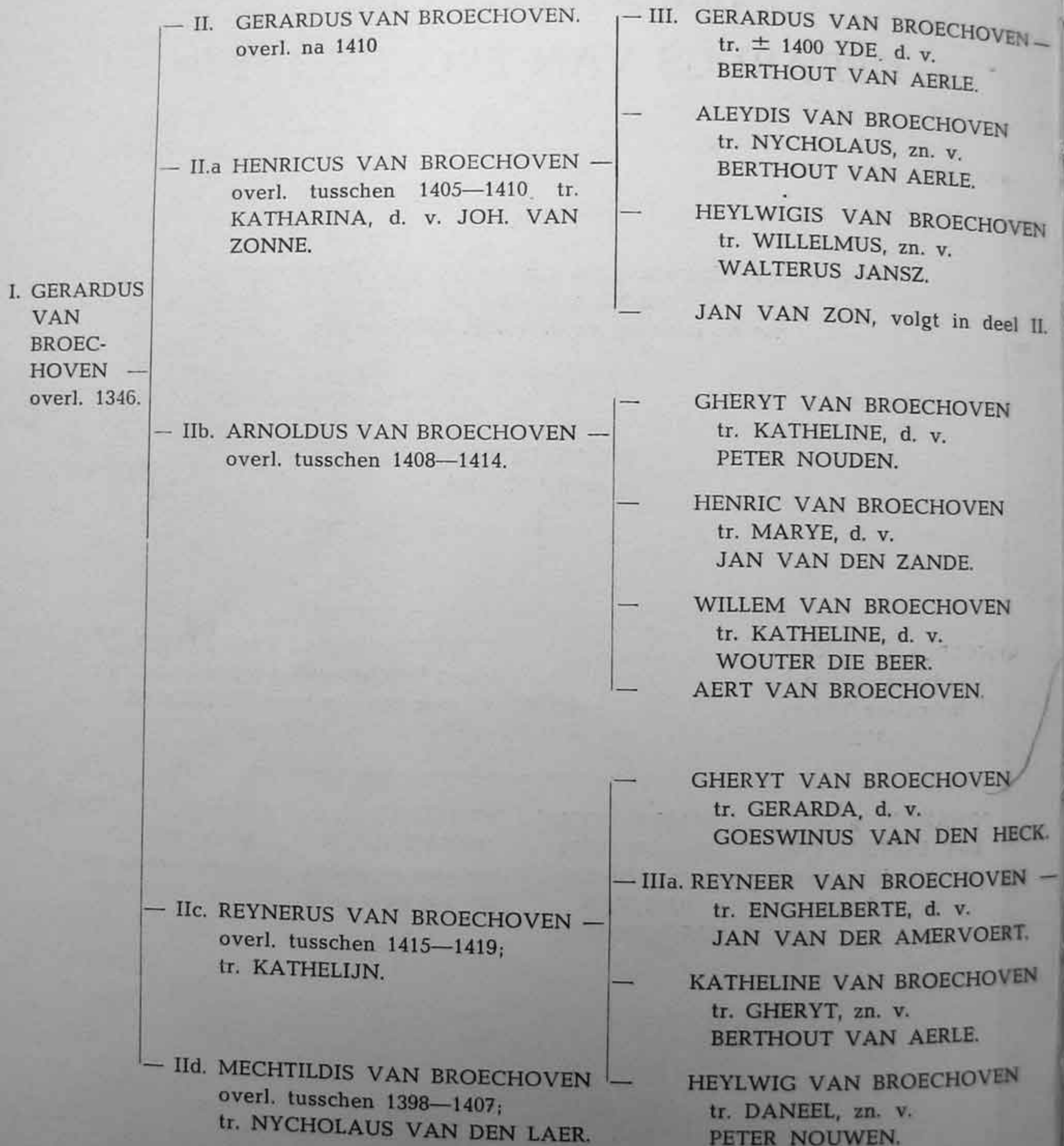
1. OTTO BAC, heer van *Asten*, beleend met *Inthout (Eindhoven)*, overleden 1515, zonder wettige nakomelingen.
2. ADRIANA, vrouwe van *Asten*, 24 Januari 1516 beleend met ^{Teynthoven} *Eindhoven*, tr. 1e JOHAN VAN ARKEL, heer van Heukelom etc., overleden 1512, tr. 2e WOLPHARD VAN BREDERODE, heer van Cloetingen, overleden 1548 op het kasteel *Durendael* onder Oosterwijk. Uit dit 2e huwelijk kinderen.

HET GESLACHT VAN GERARDUS VAN BROECHOVEN

Vermoedelijke afstamming van GERARDUS VAN BROECHOVEN
uit het geslacht BAC.
(zie de Inleiding en de vorige Hoofdstukken)

GENEALOGISCH

SCH OVERZICHT

- JAN VAN BROECHOVEN.
- GERTRUDIS VAN BROECHOVEN
tr. vóór 1427 GODEVAERT, zn. v.
DIRCK VAN DEN ERVEN.
- ARNOLDUS VAN BROECHOVEN,
overl. tusschen 1427—1429.
- BERTOUT VAN BROECHOVEN.
- HENRIC VAN BROECHOVEN.

- REYNEER VAN BROECHOVEN — JOHANNES VAN BROECHOVEN —
tr. MARGRIET, d. v. tr. MECHTILDIS, d. v.
THOMAS STERT. GERARDUS KRILLART.
- PETER VAN BROECHOVEN.
- JAN VAN BROECHOVEN.
- STEVEN VAN BROECHOVEN —
— NICOLAUS VAN BROECHOVEN.
- JAN VAN BROECHOVEN —
die jongere, testeert 1470. — DANIEL VAN BROECHOVEN.
- DANIEL VAN BROECHOVEN — JOHANNES VAN BROECHOVEN.

- REYNERUS
VAN BROECHOVEN.
- GERARDUS
VAN BROECHOVEN.
- JOHANNES
VAN BROECHOVEN.
- ENGELBERNE
VAN BROECHOVEN,
tr. DYONISIUS, zn. v.
DANIEL DENISZ.

CHOVEN
a. v.
ERLE.
ROECHOVEN
v.

- ARNOLDUS VAN BROECHOVEN,
overl. tusschen 1427—1429.
- BERTOUT VAN BROECHOVEN.
- HENRIC VAN BROECHOVEN.

in deel II.

HOVEN

OVEN

DE.

OVEN

EN.

OVEN

EN HECK.

HOVEN —

v.

VOERT.

CHOVEN

LE.

- REYNEER VAN BROECHOVEN — JOHANNES VAN BROECHOVEN —
tr. MARGRIET, d. v. tr. MECHTILDIS, d. v.
THOMAS STERT. GERARDUS KRILLART.
- PETER VAN BROECHOVEN.
- JAN VAN BROECHOVEN.
- STEVEN VAN BROECHOVEN —
— DANIEL VAN BROECHOVEN.
- JAN VAN BROECHOVEN
die jongere, testeert 1470.
- DANIEL VAN BROECHOVEN — JOHANNES VAN BROECHOVEN.

*Reyneer v. Broel hove alias Cullants
van*

*Adrianus Reijnders Cullants
x
Heglmak Peter Kees
(Schoep v. Telling)*

*Jan Reijnders Cullants
x
Engelb. v. Broel*

*Gerit Jan Reijnders Cullants
x
Kath. v. Broel
Sint*

- REYNERUS
VAN BROECHOVEN.
- GERARDUS
VAN BROECHOVEN.
- JOHANNES
VAN BROECHOVEN.
- ENGELBERNE
VAN BROECHOVEN,
tr. DYONISIUS, zn. v.
DANIEL DENISZ.

GENEALOGISCH

- I. GERARDUS VAN BROECHOVEN — overl. 1346.
  - II. GERARDUS VAN BROECHOVEN. overl. na 1410
    - III. GERARDUS VAN BROECHOVEN — tr. ± 1400 YDE, d. v. BERTHOUT VAN AERLE.
    - ALEYDIS VAN BROECHOVEN tr. NYCHOLAUS, zn. v. BERTHOUT VAN AERLE.
    - HEYLWIGIS VAN BROECHOVEN tr. WILLELMUS, zn. v. WALTERUS JANSZ.
    - JAN VAN ZON, volgt in deel II.
  - II.a HENRICUS VAN BROECHOVEN overl. tusschen 1405—1410. tr. KATHARINA, d. v. JOH. VAN ZONNE.
  - II.b. ARNOLDUS VAN BROECHOVEN overl. tusschen 1408—1414.
    - GHERYT VAN BROECHOVEN tr. KATHELINE, d. v. PETER NOUDEN.
    - HENRIC VAN BROECHOVEN tr. MARYE, d. v. JAN VAN DEN ZANDE.
    - WILLEM VAN BROECHOVEN tr. KATHELINE, d. v. WOUTER DIE BEER. AERT VAN BROECHOVEN.
  - IIc. REYNERUS VAN BROECHOVEN overl. tusschen 1415—1419; tr. KATHELIJN.
    - GHERYT VAN BROECHOVEN tr. GERARDA, d. v. GOESWINUS VAN DEN HECK.
    - IIIa. REYNEER VAN BROECHOVEN — tr. ENGHELBERTE, d. v. JAN VAN DER AMERVOERT.
    - KATHELINE VAN BROECHOVEN tr. GHERYT, zn. v. BERTHOUT VAN AERLE.
  - IId. MECHTILDIS VAN BROECHOVEN overl. tusschen 1398—1407; tr. NYCHOLAUS VAN DEN LAER.
    - HEYLWIG VAN BROECHOVEN tr. DANEEL, zn. v. PETER NOUWEN.

OVERZICHT

- JAN VAN BROECHOVEN.
  - GERTRUDIS VAN BROECHOVEN tr. vóór 1427 GODEVAERT, zn. v. DIRCK VAN DEN ERVEN.
  - ARNOLDUS VAN BROECHOVEN, overl. tusschen 1427—1429.
  - BERTOUT VAN BROECHOVEN.
  - HENRIC VAN BROECHOVEN.
-
- Reyer v Broel Lou alius Cullaert*
- REYNEER VAN BROECHOVEN — tr. MARGRIET, d. v. THOMAS STERT.
  - PETER VAN BROECHOVEN.
  - JAN VAN BROECHOVEN.
  - STEVEN VAN BROECHOVEN — tr. MECHTILDIS, d. v. GERARDUS KRILLART.
  - JAN VAN BROECHOVEN die jongere, testeert 1470.
    - NICOLAUS VAN BROECHOVEN.
    - DANIEL VAN BROECHOVEN.
  - DANIEL VAN BROECHOVEN — JOHANNES VAN BROECHOVEN.
-
- Adrianus Reyerus Cullaert*
Heylwigis Peter Beer
(Scheep v Toling)
- Jan Reyer Cullaert*
Engelberte v Broel
- Gerit Jan Reyer Cullaert*
Pettilijff v Wouda
Guil
- REYNERUS VAN BROECHOVEN.
  - GERARDUS VAN BROECHOVEN.
  - JOHANNES VAN BROECHOVEN.
  - ENGELBERNE VAN BROECHOVEN, tr. DYONISIUS, zn. v. DANIEL DENISZ.

I. GERARDUS VAN BROECHOVEN.

GERARDUS VAN BROECHOVEN komt voor in de cijnsregisters van Tilburg van 1340 en 1342 als cijnsplichtig voor een bedrag van 20 denarii novi, wegens een niet nader aangeduid grondbezit. Hij overleed in 1346. Zijn weduwe — relict GERARDI DE BROECHOVEN — wordt in het cijnsregister van Tilburg van 1380 voor het zelfde bedrag aangeteekend ⁽¹⁾.

In 1382 wordt een stuk land te Tilburg genoemd „inter hereditatem liberorum quondam GERARDI DE BROECHOVEN” ⁽²⁾.

Als moeder van zijn zoon GERARDUS wordt vermeld DYPNA, die nog in 1392 te Tilburg woonde.

De namen van zijn zoons komen voor in een acte van borgstelling van 29 September 1405. (Zie bij II).

Kinderen:

1. GERARDUS, volgt II.
2. HENRICUS, volgt IIa.
3. ARNOLDUS, volgt IIb.
4. REYNERUS, volgt IIc.
5. MECHTELD, volgt IId.

⁽¹⁾ Algemeen Rijksarchief te Brussel, archief Chambre des Comtes:

1e. Cijnsregister No. 45038 van 1340, waarin op folio 119 onder Tilburg staat:
GERARDUS DE BROECHOVEN ..... XX d. nov.

2e. Cijnsregister No. 45039 van 1342, dat blijkens de merkteekens vóór de namen, gedurende 10 jaren is gebruikt en waarin op folio 132 onder Tilburg staat:
11111 GERARDUS DE BROECHOVEN ..... XX d. nov. rel(ic)ta rel.

De 5 merkteekens vóór zijn naam duiden aan, dat hij tot 1346 heeft betaald. Aangezien de naam is doorgeslagen en achter de post is geschreven „relicta rel.”, zal hij in 1346 zijn overleden, terwijl in een volgend, niet meer aanwezig register een nieuwe post zal zijn opgemaakt ten laste van zijn weduwe, zooals ook verder blijkt uit:

3e. Cijnsregister No. 45072 van 1380, waarin op folio 95 onder Tilburg staat:
rel(ic)ta GERARDI DE BROECHOVEN ..... XX d. nov.

Ook hier is de naam doorgeslagen en daarboven in onduidelijk schrift gesteld: „ELISABETH relicta” (verder onleesbaar), terwijl achter de post is bijgeschreven: „Peter Oer”. Hieruit moet worden opgemaakt, dat het betreffende stuk land is overgedragen aan ELISABETH, weduwe van GODEFRIDUS VAN BROECHOVEN, die het weer heeft overgedragen aan haar schoonzoon PETER OER. (Zie over deze personen in de Inleiding).

⁽²⁾ Protocol van Tilburg No. 1176, folio 254, beschreven bij IIb.

II. GERARDUS VAN BROECHOVEN.

zoon van GERARDUS VAN BROECHOVEN en DYMPNA,
geboren vóór 1346, overleden na 1410,
vermoedelijk ongetrouwd en kinderloos.

Hij was gegoed te Tilburg, waar hij o.m. een huis bezat aan den Heuvel, dat hij met andere bezittingen in 1410 overdroeg aan GERARDUS VAN ARLE, die getrouwd was met KATHARINA, dochter van zijn broeder REYNEER VAN BROECHOVEN.

Oorkonden.

1. 12 December 1387. WALTERUS, zoon van wijlen WALTERUS DE OERLE heeft verkocht aan GERARDUS DE BROECHOVEN een erfelijke pacht van een mud rogge uit 'l goet te Heskoke in de parochie van Mierfelt.

(Protocol van 's-Hertogenbosch No. 1178, fol. 6v.)

2. 5 April 1389. GERARDUS DE BROECHOVEN heeft voornoemde erfelijke pacht verkocht aan HUBERTUS, zoon van wijlen HENRICUS BACKE.

(Prot. idem folio 97)

3. 5 April 1389. HUBERTUS, ARNOLDUS en WOLTHERUS, gebroeders, kinderen van wijlen HENRICUS BACKE, hebben verkocht aan GERARDUS DE BROECHOVEN een stuk roggeland, groot 11 lopensaat, geheeten *Die aude Hostat*, gelegen in Westilborch.

(Prot. idem, folio 97)

4. 9 December 1391. RODOLPHUS DE GRAVIA, ELIZABETH weduwe van wijlen JACOBUS ANEN' zoon, RODOLPHUS DELFT, ENGELBERTUS en ELIZABETH, kinderen van voornoemde ELIZABETH, EGIDIUS DE GHELE⁽¹⁾ als man van MECHTILDIS en meester WOLPHARDUS DE GHIessen als man van ALEYDIS, dochters van eerstgenoemde ELIZABETH en van wijlen JACOBUS hebben overgedragen aan GERARDUS, zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN:

1e een stuk land geheeten *Dat Corenstuc* in Westilborch, belend door JOHANNES geheeten DE LOENHOUT,

2e een huis en tuin gelegen aldaar, belend door HEYLWIGIS, moeder van HERMANNUS, zoon van JOHANNES geheeten LEYTEN' zoon en door JACOBUS geheeten BONEN' zoon,

welke goederen aan RODOLPHUS DE GRAVIA en wijlen JACOBUS ANEN' zoon waren overgedragen door EGIDIUS DE GHELE⁽¹⁾ en van welke goederen ELIZABETH en haar kinderen mede namens JOHANNES STEYMPPEL, zoon van wijlen JACOBUS ANEN' zoon, afstand doen ten behoeve van genoemde GERARDUS.

4a. 9 December 1391. MECHTILDIS (bedoeld is ELIZABETH) weduwe wijlen JACOBUS, zoon van wijlen MECHTILDIS DE EYCKE, RODOLPHUS DELFT, ENGELBERTUS, ELIZABETH, haar kinderen en EGIDIUS en WOLPHARDUS in de vorige acte genoemd, hebben overgedragen aan GERARDUS, zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN een erfelijke pacht van een half mud rogge uit:

1e een huis en tuin te Westilborch, belend door JOHANNES BAC DE ETEN aan één zijde en door COPKINUS, geheeten BONEN' zoon aan de andere zijde,

2e twee lopen land gelegen achter voornoemden tuin,

3e drie lopen gerstenland geheeten *die weijde* te Westilburg, ter plaatse geheeten *dat Venne*,

welke erfelijke pacht genoemde wijlen JACOBUS had verkregen van HERMANNUS, zoon van LEYTE DE WESTILBORCH, en van welke erf. pacht verkoopers mede namens JOHANNES STEYMPPEL, zoon van genoemden JACOBUS, afstand doen ten behoeve van genoemden GERARDUS.

⁽¹⁾ Bedoeld zal zijn EGIDIUS DE GOERLE, vergelijk acte No. 8.

4b. 9 December 1391. GERARDUS DE BROECHOVEN, zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN, en WILHELMUS DE BROECHOVEN, zoon van wijlen WALTERUS BAC DE BROECHOVEN hebben beloofd aan RODOLPHUS DE GRAVIA 43 Hollantsgulden „ad Remigii proxime futurum” en aan ELIZABETH weduwe wijlen JACOBUS ANEN’ zoon 20 Hollants-gulden „ad nativitatem Johannis proxime futurum”.

4c. 9 December 1391. GERARDUS DE BROECHOVEN heeft beloofd aan RODOLPHUS DE GRAVIA een mud rogge en aan ELIZABETH weduwe wijlen JACOBUS ANEN’ zoon een half mud rogge „ad Purificatio proxime futurum”.
(Prot. idem, folio 202v.)

5. 24 Februari 1390. (1391). GERARDUS DE BROECHOVEN heeft verkocht aan GODEFRIDUS, broeder van wijlen ARNOLDUS geheeten BONINCS’ zoon DE TIEL een erfelijke pacht van een mud rogge, te betalen uit *Die Aude Hostat*, belend o.a. door WILHELMUS MOLLE.
(Prot. idem, folio 357)

6. 29 October 1392. GERARDUS DE BROECHOVEN, zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN, heeft verkocht aan ARNOLDUS, natuurlijke zoon van JOHANNES BAC BERTOUTS zoon DE TILBORCH een erfelijke pacht van een mud rogge, te betalen te Tilburg in het huis van DYPNE, moeder van den verkooper, uit 11 lopen roggeland te Tilburg ter plaatse geheeten *Op die aude Hostat*, belend o.a. door REYNERUS DE BROECHOVEN, broeder van den verkooper.

(Prot. idem No. 1179, folio 499)

7. 28 November 1393. (Feria sexta post Katharinam 1393). GERARDUS DE BROECHOVEN, zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN doet afstand van drie lopen land te Westilborch ten behoeve van JOHANNES VENMAN, welk land was verbonden voor een erfelijke pacht van een half mud rogge, die HERMANNUS, zoon van LEYTE DE WESTILBORCH had verkocht aan JACOBUS, zoon van wijlen MECHTILDIS DE EYCKEN.
(Prot. idem No. 1180, folio 44)

8. 20 Januari 1395 (1396). (In die Sebastiani 1395). EGIDIUS DE GOERLE doet afstand ten behoeve van GERARDUS DE BROECHOVEN, zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN, van een stuk land geheeten *dat Dorenstuk*. (bedoeld zal zijn *dat Corenstuk*, verg. acte No. 4).
(Prot. idem, folio 271)

9. 31 Mei 1403. GERARDUS DE BROECHOVEN filius naturalis (het woord „naturalis” is in de acte doorgeslagen) quondam GERARDI DE BROECHOVEN draagt over aan JOHANNES DIE MOELNER, zoon van LAURENTIUS DIE MOELNER $1\frac{1}{2}$ „geswat” hem toekomende in 2 bunder weide te Westilborch *achter Malle*, belend door WILHELMUS DE BROECHOVEN en door JOHANNES PANIJS.
(Prot. idem No. 1183, folio 124)

10. 29 September 1405 (in festo Mychaelis). Aangezien GERARDUS DE BROECHOVEN en WALTERUS DE GOERLE hadden beloofd te betalen aan de Lombarden van den Bosch zekere som gelds, over welke som gelds voornoemde WALTERUS had beloofd GERARDUS schadeloos te houden, en vervolgens GERARDUS ter zake van geleden schade gerechtelijk aan zich had laten toewijzen de goederen, die van WALTERUS waren geweest, welke goederen Heer PAULUS DE HAESTRECHT nadien heeft verkregen en tegen welke toewijzing RODOLPHUS zoon van genoemden PAULUS ten overstaan van schepenen van den Bosch probeerde zich langs gerechtelijken weg te verzetten; en nadat vervolgens tussen GERARDUS en RODOLPHUS een overeenkomst was gemaakt, namelijk dat RODOLPHUS aan GERARDUS zou betalen éénmaal 32 oude schilden, onder voorwaarde dat indien RODOLPHUS zekere schade zou lijden van de zijde der erfgenamen van WALTERUS, indien zij hem voor schepenen van den Bosch zouden aanspreken naar aanleiding van die 32 oude schilden, dat dan GERARDUS RODOLPHUS zou ontheffen van die rechtsvordering en schade en dat GERARDUS en met hem een betrouwbaar man aan RODOLPHUS zou beloven hem van die schade en rechtsvordering schadeloos te houden; Zijn derhalve aangesteld voor schepenen ondergeschreven voornoemde GERARDUS en met hem HENRICUS, ARNOLDUS en REYNERUS zijn broeders, kinderen van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN, en JOHANNES LEYTEN en GERARDUS en HENRICUS zijn broeders, en HENRICUS natuurlijke zoon van JOHANNES BAC BERTHOUTS’ zoon en JOHANNES DE HUCULEM broeder van genoemde HENRICUS, en HENRICUS

DE EEL⁽²⁾ en hebben ieder voor zich met al hun goederen beloofd aan FRANCO DE MYRABELLO ten behoeve van RODOLPHUS, zoon van wijlen Heer PAULUS voornoemd, dat indien RODOLPHUS ter zake van die 32 oude schilden door de erfgenamen van wijlen WALTERUS DE GOERLE zou worden aangesproken en vervolgens RODOLPHUS schade zou lijden, dat die voornoemde schuldenaren RODOLPHUS zouden schadeloos houden van voorz. rechtsvordering en schade en eeuwig schadeloos zouden houden, onder voorwaarde dat RODOLPHUS gezegde GERARDUS zal laten weten of tijdig zal laten aanzeggen den dag waarop RODOLPHUS zou worden gedagvaard wegens het voorgaande. Genoemde GERARDUS DE BROECHOVEN heeft beloofd zijn mededebiteuren schadeloos te houden.
(Prot. idem No. 1184, fol. 193 v, 194)

11. 12 October 1405 (secunda post Dyonisii). GERARDUS DE BROECHOVEN, natuurlijke (1) zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN verklaart te hebben ontvangen van RODOLPHUS DE HAESTRECHT 32 oude Fransche schilden in mindering van de gelden, die wijlen WALTERUS DE GOERLE, zoon van wijlen EGIDIUS DE GOERLE hem schuldig was. Bovendien heeft genoemde GERARDUS afstand gedaan van alle goederen van wijlen genoemde WALTERUS welke nu aan genoemde RODOLPHUS toebehooren.
(Prot. idem, folio 204)

12. 5 Juli 1408. GERARDUS DE BROECHOVEN, WILHELMUS DE BROECHOVEN zoon van wijlen WALTERUS BAC en JOHANNES WERT junior verklaren schuldig te zijn 18 nuwe gulden aan LAMBERTUS VAN MOUDEWYC den plaetmaker.
(Prot. idem No. 1185, folio 393)

13. 26 November 1409 (in Crastino Katharine). Aangezien GERARDUS DE BROECHOVEN, HENRICUS, ARNOLDUS en REYNERUS zijn broeders, kinderen van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN, JOHANNES LEYTEN en GERARDUS en HENRICUS zijn broeders, HENRICUS natuurlijke zoon van JOHANNES BAC BERTHOUS' zoon en JOHANNES DE HUCULEM zijn broeder, en HENRICUS DE EEL hebben beloofd aan FRANCO DE MYRABELLO ten behoeve van RODOLPHUS, zoon van wijlen Heer PAULUS DE HAESTRECHT, ridder, dat zij genoemden RODOLPHUS schadeloos zullen houden van rechtsvordering en schade, die hem zou opkomen van de zijde der erfgenamen van wijlen WALTERUS DE GOERLE ter zake van 32 oude schilden, heeft RODOLPHUS genoemde schepenbrief overgedragen aan JOHANNES VAN DER HAGHEN ten behoeve van JOHANNES VAN HAREN.
(Prot. idem No. 1186, folio 279)

14. 1409. GERARDUS DE BROECHOVEN heeft overgedragen aan GERARDUS VAN ARLE BERTHOUS' zoon een stuk land geheeten *die oude hostel*, groot 11 lopen, gelegen in Westilborch.
(Prot. idem, folio 324)

15. 29 Maart 1410. GERARDUS DE BROECHOVEN, zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN heeft overgedragen aan GERARDUS VAN ARLE, zoon van BERTHOLDUS DE ARLE:

1e een huis en tuin, die geweest was van HERMANNUS, zoon van LEYTE DE WESTILBORCH, gelegen te Westilborch aan den Hovel, belend door JOHANNES BAC VAN ETEN aan eene zijde en door JACOBUS BONEN aan de andere zijde,

2e een erfelijke pacht van een mud rogge uit voornoemd huis en tuin, welke pacht GERARDUS DE BROECHOVEN had verkregen van RODOLPHUS VAN DEN GRAVE, die de pacht weer had verkregen van JOHANNES DE BROECHOVEN, zoon van wijlen JOHANNES DE BROECHOVEN,

3e een erfelijke pacht van $\frac{1}{2}$ mud rogge uit voornoemd huis en tuin, uit 2 lopen land en uit 3 lopen gersteland geheeten *die Weijde bij dat Venne*, welke pacht GERARDUS DE BROECHOVEN had verkregen van de erfgenamen van wijlen JACOBUS, zoon van wijlen MECHTILDIS DE EYCKE en genoemde JACOBUS had verkregen van HERMANNUS, zoon van LEYTE DE WESTILBORCH.

Uit welke goederen verschillende erfpachten en cijnsen moeten worden betaald, waarvoor GERARDUS VAN ARLE verbindt de 3 lopen gersteland genaamd *die Weijde*, een half bunder broekland te Westilburg *achter Mal*, dat van wijlen HERMANNUS, zoon van LEYTE was geweest, alsmede een stuk land geheeten *Dat Corenstuc*, dat geweest was van GERARDUS DE BROECHOVEN en nu aan GERARDUS VAN ARLE behoort.
(Prot. idem, folio 361)

(²) H. VAN EEL was schout van Oisterwijk in 1394.

IIc.

REYNERUS VAN BROECHOVEN

zoon van GERARDUS VAN BROECHOVEN,
geboren vóór 1346, sinds 1384 vermeld als eigenaar van huizen en landerijen te
Tilburg, wordt ook genoemd REYNKINUS (REINTJE), waaruit is op te maken,
dat hij klein van gestalte was, overleden tusschen 1415 en 1419,
tr. KATHELIJN, als weduwe vermeld in 1419.
Uit dit huwelijk:

1. GHERYT VAN BROECHOVEN kreeg 5 Augustus 1406 met zijn vrouw
GERARDA, dochter van wijlen GOESWINUS VAN DEN HECK, een huwelijksgift
van zijn vader, bestaande uit een erfelijken pacht van 12 mud rogge uit diens
huis te Tilburg aan den Heuvel en uit diens overige goederen. GHERYT VAN BR.
was eigenaar van goederen te Tilburg o.a. gelegen in „die Scijve” en woonde
aldaar aan den Heuvel. Dit huis verhuurde hij in 1419 voor 9 jaren aan JAN
DIE BYE tegen 33 lichtgulden per jaar. Hierbij werden bepalingen gemaakt over
het onderhoud met hout en ijzer en het dekken met stroo, alsook voor het geval
dat het huis „verongevalte oft verbornt worde” ⁽¹⁾.
2. REYNEER, volgt IIIa.
3. KATHELINE wordt in 1415 en 1422 te Tilburg vermeld met haar man
GHERYT BERTHOUTSZ VAN AERLE ⁽²⁾.
4. HEYLWIGH, overleden vóór 1419, tr. DANEEL PETER NOUWEN.

Oorkonden.

1. 20 October 1384 (Quinta post Luce Evangeliste). REYNKINUS DE BROEC-
HOVEN heeft verkocht aan ARNOLDUS zoon van WOLTERUS GHEYSTERS'zoon
een huis en hof met zijn gebouwen gelegen te Tilborch in die Hoeven.
(Protocol van 's-Hertogenbosch No. 1177, fol. 160)
2. 26 September 1385 (Tertia post Mathei). JOHANNES BYE zoon van
FRANCO geheeten PANEN heeft verkocht aan REYNERUS DE BROECHOVEN
een huis en hof te Tilborch aan den Hoevel. (Prot. idem No. 1177, fol. 207)
3. 5 April 1389 (Secunda post Judica). HUBERTUS, ARNOLDUS en WOLTHE-
RUS, gebroeders, kinderen van wijlen HENRICUS geheeten BACKE hebben ver-
kocht aan REYNKINUS DE BROECHOVEN, zoon van wijlen GERARDUS DE
BROECHOVEN een camp te Westilborch achter den Hoevel.
(Prot. idem No. 1178, fol. 97)
4. 2 December 1389 (Quinta post Andree). REYNERUS DE BROECHOVEN,
zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN heeft verkocht aan WALTERUS,
zoon van wijlen WALTERUS geheeten SCULENBORCH een stuk grond te Tilborch
in die Scive, belend door den koper en door JOHANNES DE BROECHOVEN.
(Prot. idem No. 1178, fol. 127)
5. 1 Februari 1395 (In profesto Purificacionis). EGIDIUS zoon van JOHANNES
BAC DE TILBORCH, REYNERUS DE BROECHOVEN, AELWINUS zoon van
GERARDUS geheeten SCULENBORCH, JOHANNES VAN DEN VERE, JOHANNES
PETERS'zoon VAN DEN LAER, HENRICUS ARTS'zoon, ARNOLDUS DE LEEC
hebben 40 hollands gulden beloofd aan JOHANNES DIE JOEDE PETERS'zoon.
(Prot. idem No. 1180, fol. 294)

⁽¹⁾ Protocol van Oisterwijk No. 72, fol. 18; No. 73, fol. 87.

Protocol van 's-Hertogenbosch No. 1188, fol. 413.

⁽²⁾ Protocol van Oisterwijk No. 73, fol. 62v.

6. 5 October 1396 (Quinta post Remigii). WALTERUS VAN DEN VENNE zoon van wijlen HENRICUS VAN DEN VENNE DE TILBORCH heeft verkocht aan REYNERUS DE BROECHOVEN zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN een erfelijke pacht van 1½ mud rogge uit een erf groot acht bunder geheeten tFenne, gelegen te Tilborch achter den Hoevel. (Prot. idem No. 1180, fol. 593)

7. 27 Februari 1399 (Quinta post Reminiscere) JOHANNES natuurlijke zoon van LAURENCIUS MULTORIS DE TILBORCH heeft een huis, schuur en erf, gelegen te Tilborch in Velthoven, in erfpacht overgedragen aan REYNERUS DE BROECHOVEN zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN tegen een erfelijke pacht van 3 mud rogge. (Prot. idem No. 1181, fol. 154)

8. 24 Augustus 1403 (In die Bartholomei) JOHANNES zoon van HENRICUS als man van GERTRUDIS dochter van ARNOLDUS VAN DEN WOUDE heeft verkocht aan REYNERUS DE BROECHOVEN een huis en erf te Tilborch achter den Hoevel, belend door het erf van REYNERUS DE BROECHOVEN.

(Prot. idem No. 1183, fol. 186)

9. 17 Mei 1404 (Sabbato post Exaudi). REYNERUS DE BROECHOVEN DE TILBORCH heeft overgedragen aan GODEFRIDUS zoon van THEODERICUS BERWOUT een erfelijke pacht van 1½ mud rogge uit een erf groot acht bunder geheeten tFenne, gelegen te Tilborch achter den Hoevel, welke pacht aan hem REYNERUS was verkocht door WALTERUS VAN DEN VENNE.

(prot. idem No. 1183, fol. 321)

10. 13 April 1405 (Secunda post Palmarum). ENGBERTUS zoon van wijlen PETRUS VAN DER SCHUEREN heeft verkocht aan REYNERUS DE BROECHOVEN zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN 2/3 deel van een weide te Tilborch in Broecheven, waarna de koper een erfelijke pacht van 6 lopen rogge belooft uit het voorgaande.

(Prot. idem No. 1184, fol. 114v.)

11. 5 Augustus 1406 (in profesto Sixti). REYNERUS DE BROECHOVEN heeft een erfelijke pacht van 12 mud rogge uit zijn huis en erf te Tilborch bij den Hoevel en uit zijn verdere goederen overgedragen als huwelijksgift aan zijn zoon GERARDUS en diens vrouw GERARDA dochter van wijlen GOESWINUS VAN DEN HECK. Waarna dd. 6 Augustus 1406 (in festo Sixti) genoemde GERARDUS dezen erfelijke pacht overdraagt aan REYNERUS zijn vader.

(Prot. idem No. 1184, fol. 383v.)

12. 31 Januari 1414. REYNERUS VAN BROECHOVEN zoon van wijlen GERARDUS heeft verkocht aan zijn zoon GERARDUS:

a. 9 lopen land te Westilborch aan den Hovel, die hij REYNERUS van verschillende personen had verkregen,

b. een weide groot 12 lopen te Westilborch aan den Hovel, belend o.a. door een erf van genoemden REYNERUS, en die hij verkregen had van HUBERTUS BAC zoon van wijlen HUBERTUS BAC.

(Prot. idem No. 1188, fol. 338v.)

13. 31 Juli 1414. REYNERUS DE BROECHOVEN zoon van wijlen GERARDUS heeft verkocht aan PETRUS GOUTSMYT een erfelijke pacht van één mud rogge uit 2 bunder weide te Tilborch in Heze.

(Prot. idem No. 1188, fol. 469)

14. 4 April 1415. (Quarta die Aprilis, feria quinta post Pasche). GERARDUS DE ARLE zoon van BERTHOLDUS DE ARLE heeft verkocht aan PETRUS POLSLAUWER DE TILBORCH een erfelijke pacht van ½ mud rogge uit:

a. 7 lopen land te Tilborch in die Schijve,

b. 2 lopen land gelegen alsvoren,

c. een huis erf en hof te Tilborch, belend o.a. door JOHANNES DE ZONNE,

d. alle goederen die GERARDUS voornoemd als man van KATHERINA dochter van REYNERUS DE BROECHOVEN, na den dood van REYNERUS en van KATHERINA diens vrouw zal verkrijgen,

e. alle goederen die GERARDUS voornoemd heeft verkregen van wijlen HADEWIGIS zijn moeder en zal verkrijgen na den dood van BERTHOLDUS zijn vader.

(Prot. idem No. 1188, fol. 201)

15. 19 Mei 1419 (des vrijdaghs na Servacii episcopi). KATHELIJN wijf quondam REYNEERS VAN BROECHOVEN heeft haar tocht in alle goederen die zij met haar man heeft bezeten overgegeven aan:

- a. haar zoon REYNEER,
- b. GHERYT BERTHOUTS'zoon VAN AERLE als man van KATHELINE, dochter van wijlen REYNEER voornoemd,
- c. PETER en zijn broeders en zusters, kinderen van DANEEL PETER NOUWEN, die hij uit eerder huwelijk had bij HEYLWIGH dochter van wijlen REYNEER voornoemd.

(Prot. van Oisterwijk No. 72, fol. 21)

II d. MECHTILDIS VAN BROECHOVEN

dochter van GERARDUS VAN BROECHOVEN,
geboren vóór 1346, overleden tusschen 1398 en 1407, gegoed te Tilburg,
tr. NYCHOLAUS VAN DEN LAER, overleden vóór 1398.

Uit dit huwelijk:

1. DANIEL, vermeld 1407.
2. ARNOLDUS, vermeld 1407.

Oorkonden.

1. 31 Januari 1398 (Quinta post Conversionem Pauli). GERARDUS DE BROECHOVEN zoon van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN heeft verkocht aan zijn zuster MECHTILDIS ten behoeve van haar en haar kinderen die zij had bij wijlen NYCHOLAUS VAN DEN LAER, een weide geheeten dat Hoernicstuc te Tilborch, belend door BERISIUS DE OERLE en door WILHELMUS DE BROECHOVEN zoon van wijlen WALTERUS BAC DE BROECHOVEN, onder voorwaarde, dat MECHTILDIS deze weide zal bezitten zoo lang zij leeft en na haar dood zal overgaan op haar kinderen. (Protocol van 's-Hertogenbosch No. 1181, fol. 49v.)

2. 20 Januari 1407 (In profesto Agnetis). DANIEL en ARNOLDUS, gebroeders, kinderen van wijlen MECHTILDIS DE BROECHOVEN dochter van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN geven in erfpacht aan ARNOLDUS DE BROECHOVEN hun 2/3 aandeel in:

- a. een huis, erf en aanliggende akker te Tilborch in Teynthonen,
- b. een weide te Tilborch achter Mal, belend door WILHELMUS DE BROECHOVEN en door JOHANNES SMEYERMAN,
o.m. tegen een erfelijke pacht van een mud rogge uit voornoemde goederen te betalen. (Prot. idem, No. 1185, fol. 4)

2a. 3 December 1435, acte voor schepenen van 's-Hertogenbosch. Voornoemde erfelijke pacht van een mud rogge, die ARNOLDUS, zoon van wijlen MECHTILDIS dochter van wijlen GERARDUS geheten DE BROECHOVEN had overgedragen aan BARTHOLOMEUS zoon van wijlen ARNOLDUS geheeten JONGELYN, is door dezen overgedragen aan domicella MECHTILDIS weduwe van wijlen GERARDUS geheeten BACK. (Abdij van Tongerlo, charter No. 1665)

IIIa.

REYNEER VAN BROECHOVEN

zoon van REYNERUS VAN BROECHOVEN en KATHELIJN, sinds 1418 vermeld als eigenaar van goederen te Tilburg ⁽¹⁾, tr. ENGHELBERTE, dochter van JAN VAN DER AMERVOERT, met wie hij in 1429 wordt genoemd ⁽²⁾. In 1455 zijn beide reeds overleden en worden dan hunne kinderen vermeld als gegoed te Westilborch, Dalem en in 't land van Breda ⁽³⁾.

Uit dit huwelijk:

1. REYNEER VAN BROECHOVEN, woonde in 1470 te Amersfoort, overleden vóór 1493, wordt in 1442 vermeld met zijn vrouw MARGRIET, dochter van wijlen THOMAS STERT, zoon van wijlen CLAUS STERT ⁽⁴⁾.

Uit dit huwelijk:

a. JOHANNES VAN BROECHOVEN, tr. MECHTILDIS dochter van GERARDUS KRILLART. Zij waren gegoed te Tilburg en Breda en droegen in 1493 een deel dezer goederen over aan hunne kinderen ⁽⁵⁾:

1. REYNERUS.
2. GERARDUS.
3. JOHANNES.
4. ENGELBERNE, tr. DYONISIUS zoon van DANIEL DENYSzoon.

2. PETER VAN BROECHOVEN, vermeld in 1470.

3. JAN VAN BROECHOVEN, vermeld in 1470.

4. STEVEN VAN BROECHOVEN bewoonde in 1470 met zijn broeder JAN de jongere een zelfde huis te Tilburg, overleden vóór 1475.

Kinderen ⁽⁶⁾:

a. NICOLAUS, gegoed te Tilburg 1475, 1480.

b. DANIEL, gegoed te Tilburg 1480.

5. JAN die jongere VAN BROECHOVEN woonde te Tilburg in die Hasselt. In zijn testament van 1470 maakte hij legaten aan zijn natuurlijke dochter ENGELBERGIS, die hij verkregen had bij KATHARINA dochter van JOHANNES BEEREN ⁽⁷⁾.

6. DANIEL VAN BROECHOVEN, overleden vóór 1470.

Zijn zoon:

a. JOHANNES vermeld 1470.

⁽¹⁾ Protocol van Oisterwijk No. 72, fol. 6v., 31, 31v., 91; No. 73, fol. 86, 116v.; No. 75, fol. 26v., 37.
⁽²⁾ Protocol idem No. 75, fol. 27.
⁽³⁾ Prot. idem No. 94, fol. 22v.; No. 95, fol. 6v., 15, 35; No. 96, fol. 2, 21, 23.
⁽⁴⁾ Protocol van Oisterwijk van 1442.
⁽⁵⁾ Protocol van 's-Hertogenbosch No. 1262, fol. 206v.
⁽⁶⁾ Zie Deel II, oorkonden onder IIIa.
⁽⁷⁾ Abdij van Tongerlo, charter No. 2106/b.

GESCHIEDENIS
EN GENEALOGIE

VAN HET GESLACHT

VAN SON

EERTIJDZ GEHEETEN VAN BROECHOVEN

DOOR

H. J. A. VAN SON

DEEL II

HET GESLACHT VAN SON TE TILBURG

(15e EN 16e EEUW)

INLEIDING

HENRIC VAN BROECHOVEN, in Deel I genoemd, die in de tweede helft der 14e eeuw leefde, had uit zijn huwelijk met KATHARINA dochter van JAN VAN ZON vier kinderen. Een der zoons noemde hij JAN VAN ZON naar den vader van zijn vrouw. Met dezen begint een geslacht, waarin de naam VAN ZON (VAN SON) bij alle leden voorkomt en derhalve geslachtsnaam is geworden. Dit geslacht bleef minstens in zes generaties te Tilburg gevestigd als grondeigenaren.

Een tak, die naar Alfen in de baronie van Breda verhuisde, is mede in dit deel beschreven. Hiertoe behoort SYMON VAN SON, die in 1593 als schepen van Alfen zegelt met een zon. Van geen der andere Tilburgsche VAN SON's werd een zegel gevonden, zoodat niet met zekerheid is te zeggen dat de zon van ouds in het wapen werd gevoerd en dan afkomstig zou zijn van JAN VAN ZON, wiens dochter met HENRIC VAN BROECHOVEN trouwde. Toch vinden wij hiervoor een aanwijzing in de zegels van GERLACH en TIELMAN VAN SON, schepenen van 's-Hertogenbosch respectievelijk in 1331 en 1334, die beide zegelen met drie zonnen, waarvan één is bedekt door een vrijkwartier beladen met een vierblad⁽¹⁾. Het familieverband tusschen hen en voornoemden JAN VAN ZON, die in de 14e eeuw gegoed was te Udenhout, is echter niet meer aan te wijzen.

Zooals uit het hierna volgend Genealogisch overzicht blijkt, zet het Tilburgsche geslacht VAN SON zich voort:

1e. in de nakomelingen van RUTGHER VAN SON (zie A Oudere linie onder VI), gevestigd in de Langstraat, Oud-Beijerland, Willemstad, Dordrecht etc. Zij volgen in Deel III.

2e. door WILBOERT VAN SON (zie B Jongere linie onder IV), die een tak te Dongen vormt. Volgt in Deel IV.

Het archief-onderzoek, dat tot de wording van dit deel heeft geleid, is van twee zijden ter hand genomen en vastgelegd in het maandblad „De Nederlandsche Leeuw”.

Het onderzoek naar het voorgeslacht van de oudere linie werd gedaan door den Heer W. Wijnaendts van Resandt, terwijl zijn broeder de Heer H. Wijnaendts enkele belangrijke aanvullende vondsten deed. De resultaten zijn vermeld in de volgende artikelen:

„De afstamming van het geslacht VAN SON”, door W. Wijnaendts van Resandt. (Jaargang 1932).

„De afstamming van het geslacht VAN SON”, door W. Wijnaendts van Resandt. (Jaargang 1933).

„VAN SON”, door H. Wijnaendts. (Jaargang 1933, blz. 306 en 329).

„De gemeenschappelijke afstamming van de beide geslachten VAN SON nader gebracht”, door W. Wijnaendts van Resandt. (Jaargang 1934).

„Nog meer VAN SON's”, door H. Wijnaendts. (Jaargang 1934).

Naar het voorgeslacht van de jongere linie deed ik het onderzoek persoonlijk en schreef daarover achtereenvolgens:

„De herkomst van het geslacht VAN SON”. (Jaargang 1931).

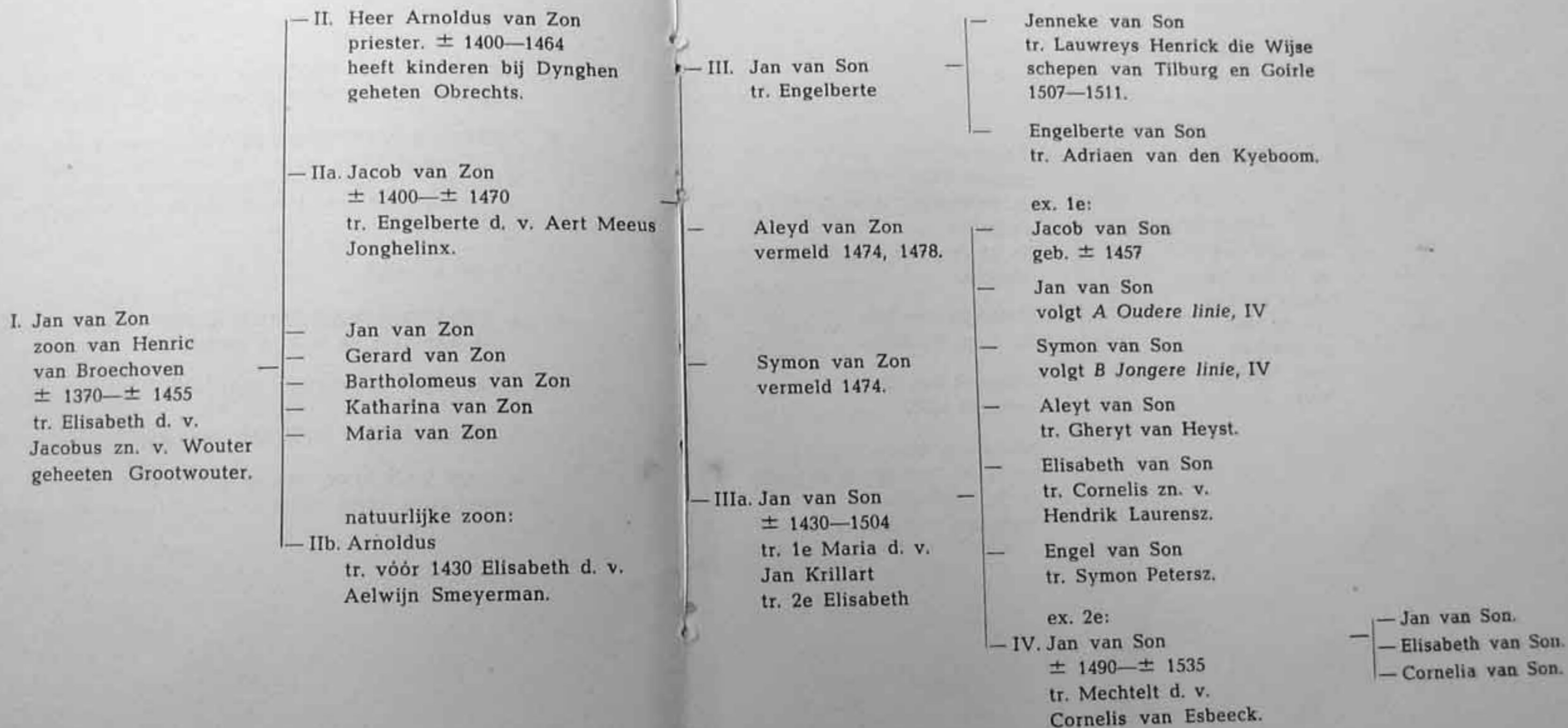
„Het geslacht VAN SON te Tilburg”. (Jaargang 1933).

„De geslachten VAN BROECHOVEN in de Meierij van 's-Hertogenbosch in de tweede helft van de 14e eeuw”. (Jaargang 1935).

„De gemeenschappelijke afstamming van twee geslachten VAN SON” (Jaargang 1939), waarmede de aansluiting van de oudere linie aan het Tilburgsche geslacht werd aangetoond.

⁽¹⁾ Taxandria 1905, blz. 47; idem 1917, blz. 243.

GENEALOGISCH OVERZICHT

GENEALOGISCH OVERZICHT

A. Oudere Hnlle.

- IV. Jan van Son
zn. v. Jan en
Maria Krillart
geb. ± 1460
tr. Elisabeth nat. d.v.
Heer Matheus Thomass
Piers.
  - V. Jan van Son
geb. ± 1490
tr. 1e Dymna d. v. Jacob Peeter
Aelwijns
tr. 2e Jenneke d. v. Rutgher van
Hoitlen.
  - Kathelijn van Son
tr. Joest Bonaerts.
  - Margriet van Son
vermeld 1536.
  - Maria van Son
tr. 1e ± 1510 Dirck Bogaert
tr. 2e Huybrecht zn. v.
Anthonis Willemsen.

ex 2e

- VI. Rutgher van Son
geb. ± 1530
burgemeester van Besoyen 1585
tr. 1e Lijsbeth van Buerden
tr. 2e Marye d. v. Wouter
Adriaen Eliasz.
- Lijsbeth van Son
vermeld 1577
- Jan van Son
vermeld 1619 te Capelle
- Arien van Son
vermeld 1619
- Peter van Son
vermeld 1619
- Sacharias van Son
overl. te 's-Hertogenbosch
tr. Susanna van Belle.
- Judith van Son.
- Mayke van Son
tr. N. N. van Goorle

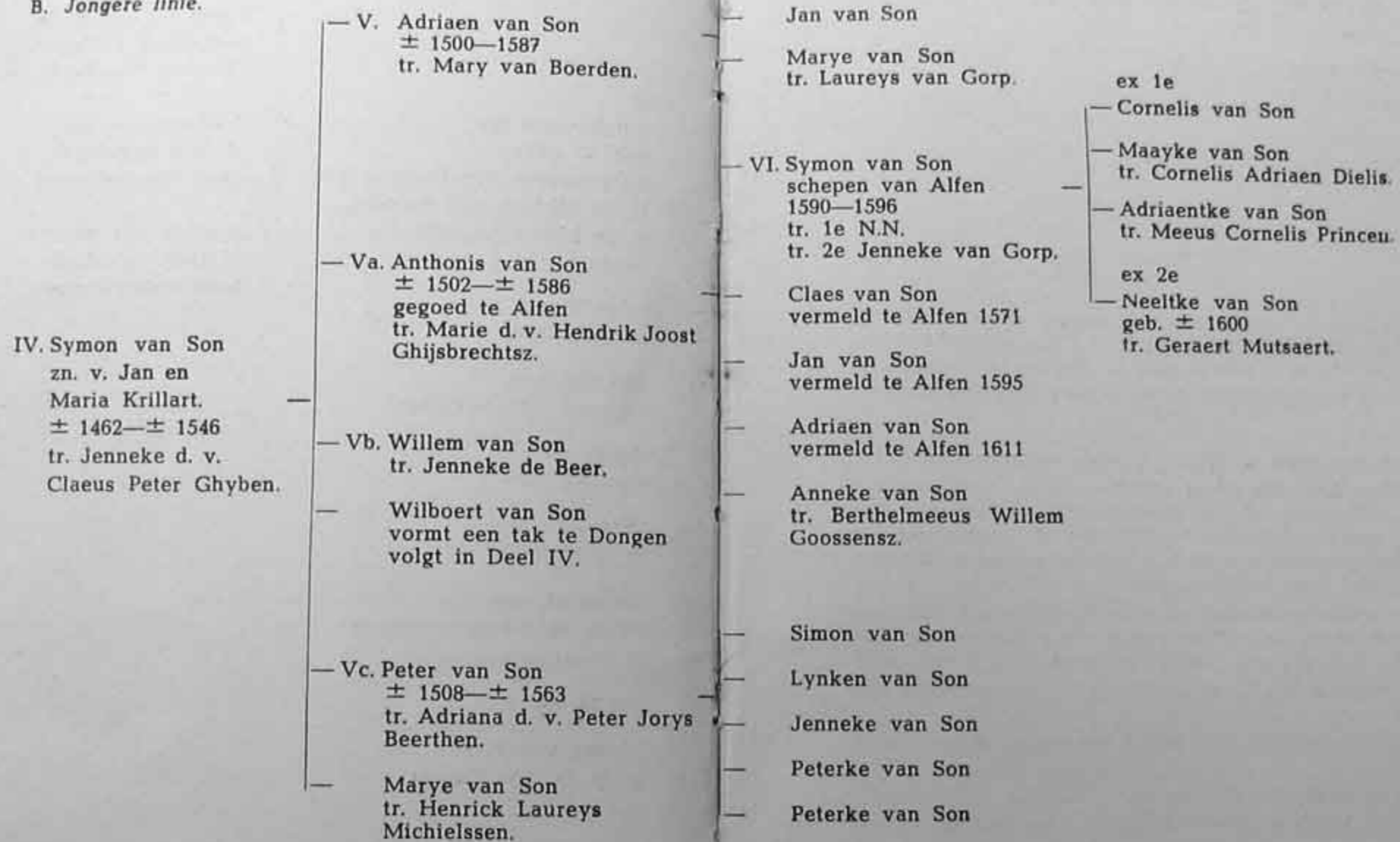
ex 1e

- Jan van Son
vormt een tak in de
Langstraat, Willemstad,
Klundert, Dordrecht etc.
- Anthony van Son
te Oud Beyerland,
heeft nakomelingen.
- Adriaen van Son
te Oud Beyerland,
heeft nakomelingen.

volgen
in
Deel III

GENEALOGISCH OVERZICHT

B. Jongere linie.

I.

JAN VAN ZON

zoon van HENRIC VAN BROECHOVEN en van KATHARINA, dochter van JAN VAN ZON; geb. omstreeks 1370, overl. tusschen 1453 en 1456; wordt in 1399 vermeld met zijn vrouw ELISABETH dochter van JACOBUS zoon van WOUTER geheeten GROOTWOUTER, van Berkel; zij overleed vóór 1453.

Uit dit huwelijk:

1. Heer ARNOLDUS, priester, volgt II.
2. JACOB, volgt IIa.
3. JAN.
4. GERARD.
5. BARTHOLOMEUS.
6. KATHARINA.
7. MARIA.

Natuurlijke zoon:

8. ARNOLDUS, volgt IIb.

JAN VAN ZON woonde te Tilburg, zooals blijkt uit enkele acten, waarin hij wordt genoemd VAN ZON VAN TILBORCH of VAN ZON VAN WESTILBORCH. Hij bezat daar een huis *aan den Heuvel*, belend door de Kerkstraat, vermeld in 1409, 1414 en 1428. Na den dood van zijn vrouw werd dit huis door zijn kinderen verkocht.

Van zijn verdere onroerende goederen te Tilburg worden genoemd:

1. in *die Scijve*: twee stukken land, die hij in 1407 in erfpacht verkreeg, nog vermeld in 1438 en 1439. In 1453 droeg hij zijn vruchtgebruik in een stuk land van 4 lopen aldaar over aan zijn kinderen. Met GYLYS BACK, wiens land aan het zijne grensde en met andere personen stond hij in 1426 borg voor de betaling der tienden in die Scijve aan de Abdij van Tongerlo.
2. in *Corvel*: landerijen, waarvan hij in 1446 een deel verkocht aan zijn zoon JACOB, die daar aan grenzende reeds land bezat; voorts een akker gelegen aan den weg naar Corvel en aan de Kerkweg naar Velthoven, vermeld in 1414 en 1428.
3. in *'t Stappengoer*: land vermeld in 1421 en 1444, dat in 1474 behoorde aan zijn erfgenamen.
4. in *Oerle*: land grenzende aan de hoeve van wijlen zijn vader, vermeld 1427, 1428, 1430 en 1449.
5. in *Broehoven*: een stuk land geheeten *den Heewech*, dat hij in 1433 verkocht.
6. aan de rivier *de Leije*: een weide geheeten *Dbloexken*, vermeld in 1414 en 1428. Hij verkocht deze in 1433.
7. in *Mall*: een beempt in gemeenschap met AERT WOUTER DOERMANS en diens vrouw ELISABETH dochter van WOUTER JACOBSZ, vermeld in 1436 en 1444. Zijn half deel in dit land, dan wel in een andere beempt in Mall, verkocht hij in 1444 aan zijn zoon JACOB.

In 1420 en 1421 ontvingen JAN VAN ZON en GYELIS BACK 197 gouden Arnhemsche guldens, die door enkele personen „op onser vrouwe autaar” in de kerk van Oisterwijk moesten worden betaald wegens een doodslag door WILLEM CLAUS MAERTENZoon bedreven op een niet nader genoemd persoon, die echter tot de naaste familie moet hebben behoord, zoowel van JAN VAN ZON als van GYELIS BACK.

In 1427 trad JAN VAN ZON op namens de minderjarige kinderen van zijn broeder GERARD VAN BROECHOVEN.

Geslacht van WOUTER, geheeten GROOTWOUTER (1)

I. WOUTER geheeten GROOTWOUTER, van Berkel.

Kinderen:

1. JACOBUS, volgt II.
2. ARNOLDUS BAC, volgt IIa.

II. JACOBUS, overleden vóór 1399.

Kinderen:

1. JOHANNES, vermeld 1399, gegoed te Tilburg 1409; heeft een zoon WOLTERUS.
2. WALTERUS, vermeld 1399. Zijn dochter ELISABETH tr. AERT WOUTER DOERMANS, vermeld 1436, 1444.
3. ALEYD, tr. vóór 1399 MATHEUS VAN ARLE. Zij hebben een zoon JAN DE BYE, vermeld te Tilburg 1422.
4. LUYTGARD, tr. vóór 1399 JOHANNES VAN DEN NUWENHUZE.
5. ELIZABETH, tr. vóór 1399 JOHANNES VAN ZON.
6. ENGELBERNE, vermeld 1399.

IIa. ARNOLDUS BAC, overleden vóór 1398, gegoed te Helvoert en Haren, tr. KATHARINA.

Kinderen:

1. HUBERTUS BAC, vermeld 1402.
2. ARNOLDUS BAC, vermeld 1399.
3. JOHANNES BYE, vermeld 1402.
4. MERGERETHA, tr. vóór 1402 GERARDUS BERKELMAN zoon van WILLEM.
5. ALEYD, tr. vóór 1402 NYCHOLDUS VAN MAREN, zwaardveger.
6. KATHARINA, tr. vóór 1402 JOHAN VAN DEN EYNDEN.

Oorkonden.

1. 20 Februari 1399 (Quinta post Invocavit). JOHANNES en WALTERUS, gebroeders, kinderen van wijlen JACOBUS, zoon van wijlen WALTERUS geheeten GROET WOUTER DE BERKEL, MATHEUS DE ARLE als man van ALEYD, JOHANNES VAN DEN NUWENHUZE als man van LUYTGARD en JOHANNES DE ZONNE, zoon van wijlen (2) HENRICUS DE BROECHOVEN, als man van ELIZABETH, dochters van genoemden wijlen JACOBUS, zoon van genoemden wijlen WALTERUS, hebben de helft van een erfcijs van 3 pond verkocht aan JOHANNES DE AGGERE. (Protocol van 's-Hertogenbosch No. 1181, fol. 150v.)

JAN VAN ZON en zijn vrouw worden nog eens voluit genoemd in het Protocol van Tilburg en Goirle over 1558, in een acte van 14 Februari 1558 (1559), waarin een erfpacht van een mud rogge wordt verkocht, welk mud rogge eertijds JAN geheten VAN ZON wilneer HENRICKSZ VAN BROECHOVEN als man van ELYSABETTEN zijn huisvrouw, dochter wilneer JACOBS geheten GROOTWOUTERSzoon, had verkocht aan GHERID zoon van JAN GHERITSzoon VAN GOROP.

2. 20 Januari 1407 (in profesto Agnetis). GODEFRIDUS DE ARKEL zoon van THEODORICUS DE STORME, rasoris pannorum (lakenscheerder), als man van ELIZABETH dochter van wijlen GODEFRIDUS geheten ENGELSENEN DE BROECHOVEN, heeft tegen een erfelijken pacht van een mud rogge, in erfpacht gegeven aan JOHANNES DE ZONNE zoon van HENRICUS DE BROECHOVEN twee stukken land te Tilborch ter plaatse geheten die Scijve, groot te zamen 8 lopinatas en 12 virgatas, waaruit te betalen een cijns van 12 denarien aan het Kapittel van Oirschot. Het 1e stuk, groot 4 lopinatas, wordt belend door EGIDIUS BAC; het 2e stuk door den weg en door GODEFRIDUS DIE RUEPER. (Prot. van 's-Hertogenbosch No. 1185, fol. 3)

(1) Protocol van 's-Hertogenbosch No. 1181, fol. 100v., 150v., 191; No. 1183, fol. 11v., 68; No. 1186, fol. 165v.; No. 1199, fol. 257. Zie over dit geslacht ook Th. A. Boeree, De kroniek van het geslacht Backx, gedrukt in 1943, blz. 525-530.

(2) Het woord wijlen (quondam) zal wel op een vergissing berusten, want HENRICUS DE BROECHOVEN was toen nog niet overleden.

Deze erfelijke pacht van een mud rogge wordt 16 Augustus 1453 en 20 Januari 1472 (1473) verkocht. (Prot. idem No. 1223, fol. 334v.; No. 1242, fol. 268v.)

In 1438 wordt land genoemd te Tilborch „in die Schijve aen den Doren“, belend door JOHANNES DE ZONNE zoon van wijlen HENRICUS DE BROECHOVEN en JOH. BAC GIELISZN. (Prot. idem No. 1208, fol. 112)

In 1439 wordt land genoemd te Tilborch „in die Scijve“ belend door JAN VAN ZON. (Protocol van Oisterwijk No. 1210, fol. 48v.)

3. 1 Juli 1412. JOHANNES VAN HUCULEM, GERARDUS en HENRICUS BAC zijn broeders, HEYMERICUS zoon van PETRUS HEYMERICS, WILHELMUS DE BROECHOVEN zoon van wijlen WALTERUS BAC, REYNERUS DE BROECHOVEN, JOHANNES VAN DEN EYNDE, JOHANNES WYTMAN, JOHANNES DE ZON en GERARDUS zoon van BERISIUS DE OIRLE verklaren 100 cronen Francie schuldig te zijn aan de Lombarden van 's-Hertogenbosch.

(Protocol van 's-Hertogenbosch No. 1187, fol. 445v.)

4. 2 December 1412. WILHELMUS VAN BROECHOVEN zoon van wijlen WALTERUS BAC, JOHANNES VAN DEN EYNDE VAN OESTERWYC, JOHANNES WYTMAN, REYNERUS DE BROECHOVEN VAN TILBORCH, JOHANNES VAN SON VAN TILBORCH, GERARDUS zoon van BERISIUS DE OIRLE, HENRICUS zoon van HERMANNUS LEYTENSOEN, HEYMERICUS zoon van PETRUS HEYMERICSSOEN en JOHANNES DIE BYE zoon van wijlen NYCHOLAUS geheten NYCOELSSOEN verklaren 132 cronen Francie schuldig te zijn aan de Lombarden van 's-Hertogenbosch.

(Prot. idem No. 1188, fol. 38v.)

5. 15 Maart 1414. JOHANNES DE ZONNE VAN TILBORCH heeft verkocht aan JOHANNES zoon van wijlen PAULUS ROVER, cyrothecarius (handschoenmaker), een erfelijken pacht van 1½ mud rogge uit zijn navolgende bezittingen te Tilborch:

- a. een huis, erf en tuin *aen den Hovel*; belend door DANIEL zoon van PETRUS NOUWEN, de Kerckstraet, de Hovel en ARNOLDUS DE LUET;
- b. een bunder weide geheten *Dbloexken*, belend door den dijk, BERISIUS VAN OIRLE en de rivier die Ley;
- c. een akker groot 4 lopen, belend door den weg naar Corvel en den kerckweg naar Velthoven.

Onder deze acte staat: GERARDUS VAN BROECHOVEN prebuit et reportavit.

(Prot. idem No. 1188, fol. 374)

In 1409 verkochten JOHANNES zoon van JOHANNES NOUDEN en zijn zuster ELISABETH hun huis en hof te Tilborch aan den Heuvel aan JOHANNES VAN ARLE. Het huis was belend door JOH. VAN ZONNE en achter door het leengoed van ARNOLDUS VAN LUET.

(Prot. idem No. 1186, fol. 400)

6. 18 Mei 1420 (Zaterdag na hemelvaartdag). WILLEM natuurlijke zoon van wijlen Heer MATHIJS VAN BEST en HENRIC zijn broeder verklaren schuldig te zijn aan GYELIS BACK VAN TILBORCH 52 gouden Arnhemsche guldens in 3 termijnen van 17 weken te betalen in de kerk van Oisterwijk op onser vrouwe autaar. AERT ANDRIESZN VAN HUKULEM stelt zich borg voor de betaling van 1/3 deel van de schuld „als die onder den vrienden ghegadert werd van der maechsoenen“, en verklaart schuldig te zijn 23 gouden Arnhemsche guldens in voorzegde 3 termijnen te leveren aan GYELIS BACK en JAN VAN ZONNE VAN TILBORCH. PETER JAN VERBIJNSZON en CLAUS zoon van wijlen PETER VERBIJNS verklaren 13 gouden Arnhemsche guldens schuldig te zijn aan GYELIS BAC en JAN VAN ZONNE in gelijke 3 termijnen te betalen.

(Protocol van Oisterwijk 1418—1421, fol. 52)

7. 24 Augustus 1420. GYELYS BACK en JAN VAN ZONNE VAN TILBORCH verklaren „van der zoenen“ ontvangen te hebben 17 gouden Arnhemsche guldens van HENRIC en WILLEM, natuurlijke zonen van wijlen Heer MATHIJS VAN BEST priester en 18 gouden Arnhemsche guldens van AERT ANDRIESZON VAN HUKULEM.

(Prot. idem idem, fol. 58)

8. 4 Januari 1420 (1421) (Sabbato post festum circumcisio Domini a° XX) JAN VAN ZONNE VAN WESTILBORCH verklaart ontvangen te hebben 24

Arnhemsche guldens van AERT ANDRIESZOOM VAN HUKEM „van der zoene die si gheloeft hadde voer WILLEM CLAUS MARTENZOEN"; idem 13 guldens van PETER en CLAES VERBIJNS; idem 17 guldens van HENRIC en WILLEM, natuurlijke zonen van Heer MATHIJS VAN BEST, alsmede van deze beide nog 4 gulden „van der bedevaert van der doetslage van WILLEM CLAUS MAERTEN-GYELIS BAXS VAN WESTILBORCH, dat hij twee schepenbrieven van Oisterwijk, die hij wegens den zoen van AERT ANDRIESZ VAN HUKEM en van PETER en CLAUS VERBIJNS heeft ontvangen, aan hen zal overgeven tusschen heden en vastelavont naest comende.
(Prot. idem idem, fol. 60v.)

9. 4 Mei 1421 (Dominica post ascensione domini a.° XXI). GYELIS BAC en JAN VAN ZONNE VAN WESTILBORCH verklaren ontvangen te hebben van AERT ANDRIESZ VAN HUKEM 100 Arnhemsche guldens van der zoene en nog 4 guldens van der bedevaert van der zoene.
(Prot. idem idem, fol. 92v.)

10. 18 April 1424. JOHANNES DE ZON zoon van wijlen HENRICUS DE BROECHOVEN en REYNERUS KRILLART zoon van wijlen GERARDUS verklaren schuldig te zijn 25 Arnems gulden aan THEODERICUS DIE LU;

18 April 1424. GHISELBERTUS GERITSSOEN verklaart schuldig te zijn aan JOHANNES DE ZON en REYNERUS KRILLART voornoemd, 50 coronas francie.
(Prot. van 's-Hertogenbosch No. 1194, fol. 186)

11. 7 Juni 1426. Bij de verpachting der nieuwe tienden te Tilborch voor 6 jaar aan diverse personen, welke tienden 't Godshuis van Tongerlo heeft gekocht van Jonker DIRCK VAN HAESTRECHT, heer tot Loen, stellen GYLYS BACK, JAN VAN ZON, MAES WAUTGEERS en PETER VAN GESTEL JANSZ. zich borg voor de betaling der tienden in de Scyve.
(Prot. van Oisterwijk 1425—1426, los blad gemerkt 24a)

12. 8 November 1428. JOHANNES VAN ZONNE zoon van wijlen HENRICUS DE BROECHOVEN heeft verkocht aan JOHANNES ROVERS een erfelijken pacht van $\frac{1}{2}$ mud rogge uit zijn navolgende bezittingen te Tilborch:

a. een huis erf en tuin en een daaraan liggend stuk grond, belend door DANIEL zoon van wijlen PETER NOUDEN, de weg, ARNOLDUS DE LUET en den hoevel;

b. een stuk land groot omtrent 4 lopen, belend door de kinderen van wijlen GODEFRIDUS DIE ROEPER en twee wegen;

c. een weide, belend door den dijk, GERARDUS BERYSSOEN VAN OERLE, de rivier die Ley en JOHANNES BERYSSOEN;

waaruit te betalen de cijns aan den Heer en een erfelijken pacht van 1 mud rogge aan den kooper.
(Prot. van 's-Hertogenbosch No. 1199, fol. 163v.)

13. 24 Juni 1433. JAN geheten VAN ZON zoon van wijlen HENRIC VAN BROECHOVEN heeft verkocht aan HENRIC geheten VOET⁽¹⁾ een stuk land groot vierdalf lopensaet geheten *den Heewech* te Westilborch in *Broechevenacker*, belend door JAN BACK BERTOUTSZOON (Z.), MATHEUS MAES WAUTGERSZ (N.) en JAN zoon van wijlen BERYSSOEN VAN OERLE.
(Prot. van Oisterwijk 1432—1433, fol. 19)

14. 24 Juni 1433. JAN VAN ZON voornoemd heeft verkocht aan HENRIC geheten VOET⁽¹⁾ een stuk beempt groot vijfviert mutsaet in Westilborch, belend door de ghemeynen dijck (W.), PETER STELAERTS (O.), de stroom die LEYDE (N.) en GHERYT VAN OERLE (Z.)
(Prot. idem idem fol. 19)

⁽¹⁾ In de 1e acte van 24 Juni 1433 stond „JAN VAN OERLE zoon van wijlen BERYSSOEN VAN OERLE"; in de 2e acte van dien datum stond „GHERYT VAN OERLE zoon van wijlen BERYSSOEN VAN OERLE". Deze namen zijn in de acten doorgeslagen en daarboven gesteld „HENRICKE geh(eten) VOET". In het zelfde protocol, fol. 5v., komt een acte van erfwisseling voor tusschen ELYSABETH wijf quondam BERYSSOEN VAN OERLE en HENRIC VOET haar zwager (schoonzoon) als man van ALEYD dochter van wijlen BERYSSOEN en ELYSABETH voornoemd. De erfwisseling wordt goedgekeurd door GHERYT en JAN gebroeders, ENGHEL en YDE hun zusters, kinderen van voornoemden wijlen BERYSSOEN. Acte 21 Februari 1432 (1433).

In Mei 1420 wordt genoemd land aan den Ghemeynen dijk, belend door de erfgenamen van BERYS VAN OERLE en JAN VAN ZONNE.

(Prot. van Oisterwijk No. 72, fol. 50)

In Februari 1425 (1426) wordt genoemd land aan den Ghemeynen dijk after BroeCHOVEN, belend door PETER STELAERT en JAN VAN ZON.

(Prot. van Oisterwijk No. 74, fol. 7v.)

In Juli 1429 wordt genoemd land geheten dat Gochenbroeck, belend door den Ghemeynen dijk (W.) en JAN VAN ZON. (Prot. van Oisterwijk No. 75, fol. 25)

15. 28 Februari 1435 (1436). JAN geheten VAN ZON zoon van wijlen HENRIC VAN BROECHOVEN heeft verkocht aan REYNEER geheten VAN BROECHOVEN zoon van wijlen REYNEERS VAN BROECHOVEN een erfelijken pacht van $\frac{1}{2}$ mud rogge uit een halve beempt groot 7 lopensaet, waarvan de andere helft toebehoort aan AERT WOUTER DOERMANS en ELISABETH sine wive, dochter van wijlen WOUTER JACOBSZ., gelegen te Westilborch in Mall. De geheele beempt belend door MATHEUS MAESSOON (W.) en GODERT WOUTER BACSZOON (O.).

(Prot. van Oisterwijk 1435—1436, fol. 11v.)

In 1444 wordt land genoemd te Tilburg after Mall, belend door JAN VAN ZON en AERT DOERMANS.

(Prot. van Oisterwijk No. 86, fol. 22v.)

16. 13 Juli 1444 (Sinte Margarete). JAN geheten VAN ZON zoon wijlen HENRIC VAN BROECHOVEN heeft verkocht aan JACOB *sinen zoen*, de helft van een beempt waarvan de andere helft behoort aan MATHEUS MAES WAUTCHEERS, gelegen in Westilborch in Mall. De geheele beempt belend door WOUTER geheten CANTERS, HERMAN WOUTER GRUTERS, de Aa en JAN BERYSZN.

(Prot. van Oisterwijk 1443—1444, fol. 28v.)

In 1474 wordt land genoemd te Tilburg after Mall, belend door aqua dicta fluvem die Leije.

(Prot. van 's-Hertogenbosch No. 1244, fol. 101)

17. 12 April 1446. JAN geheten VAN ZON zoon van wijlen HENRIC VAN BROECHOVEN heeft verkocht aan JACOB *sinen zoen* een stuk land groot 2 lopensaet in Westilborch in die Corvelsackeren, belend door JACOB zoon JANS VAN ZON voornoemd (Z.), de heerstraat (N.), HENRIC geheten SCHUIJTEN (W.) en JAN VAN ZON voornoemd (O.).

(Prot. van Oisterwijk 1445—1446, fol. 14)

18. 10 November 1446. JOHANNES DE ZONNE zoon van wijlen HENRICUS DE BROECHOVEN heeft verkocht aan GERARDUS zoon van wijlen JOHANNES HAGART de helft van een weide te Tilborch in Mal, gelegen aan de rivier die Aa. JACOBUS zoon van genoemden DE ZONNE heeft de acte gepasseerd.

(Prot. van 's-Hertogenbosch No. 1217, fol. 19)

19. 10 November 1446. JOHANNES DE ZONNE zoon van wijlen HENRICUS DE BROECHOVEN heeft verkocht aan ARNOLDUS DE LUET een stuk land te Tilborch in die Schijve, belend door de tafel van den Heiligen geest van Tilborch, voornoemden ARNOLDUS DE LUET, de Beirckwech en voornoemden JOH. DE ZONNE.

(Prot. idem No. 1217, fol. 248v.)

20. 5 April 1453 (quinta post Pasche). JOHANNES DE ZONNE zoon van wijlen HENRICUS DE BROECHOVEN heeft zijn vruchtgebruik in een stuk land, groot 4 lopen, te Tilborch in die Schijve, belend o.a. door JOHANNES BAC zoon van wijlen EGIDIUS en door de tafel van den Heiligen geest van Tilborch, overgedragen aan Heer ARNOLDUS presbiter, JOHANNES, GERARDUS, BARTHOLOMEUS en JACOBUS, gebroeders, KATHARINA en MARIA, gezusters, kinderen van voornoemden JOHANNES DE ZONNE en van wijlen ELISABETH zijn vrouw, dochter van wijlen JACOBUS WOUTERS.

(Prot. idem No. 1223, fol. 62v.)

21. In 1421 wordt genoemd land te Tilborch in een stede geheten dat Stappen-
goer, belend door JAN VAN ZONNE. (Prot. van Oisterwijk No. 72, fol. 90v.)

In 1444 wordt genoemd land te Tilborch aent Stappegoer, belend door JAN VAN ZON.

(Prot. idem No. 86, fol. 23v.)

In 1474 wordt genoemd land dictum Stappegoer in de parochie van Goerle, belend door communitate de Tilborch en door de erfgenamen van wijlen JOHANNES DE ZONNE.

(Prot. van 's-Hertogenbosch No. 1244, fol. 317v.)

22. In 1430 wordt genoemd land te Tilborch in Oerle, belend door „JANS lant VAN ZON”.

(Prot. van Oisterwijk No. 76, fol. 26)

In 1449 wordt genoemd land te Tilborch in Oerle, belend door JAN VAN ZON.

(Prot. idem No. 89, fol. 12v.)

In 1470 wordt genoemd een huis te Tilborch in Oerle, belend door JOHANNES dictus DE ZONNE, filius quondam HENRICI dicti DE BROECHOVEN (dit is een oude belending, want JOH. DE ZONNE was toen al overleden).

(Prot. van 's-Hertogenbosch No. 1239, fol. 231)

23. 16 Mei 1465. JOHANNES zoon van wijlen BARTHOLOMEUS geheten VICKENVOERT heeft overgedragen aan GHISELBERTUS zoon van wijlen JOHANNES geheten DE CLOETWIJCK een huis, erf en tuin te Tilborch aen den Hoevel, belend door GERARDUS geheten LEYTEN en een weg; welk huis etc. met bijbehorende schuur BARTHOLOMEUS geheten VICKENVOERT had verkregen van Heer ARNOLDUS priester, JACOBUS, JOHANNES en GERARDUS, gebroeders en KATHARINA hunne zuster, kinderen van JOHANNES geheten DE ZONNE en diens vrouw ELIZABETH.

(Prot. van 's-Hertogenbosch No. 1234, fol. 85)

II.

Heer ARNOLDUS VAN ZON

zoon van JAN VAN ZON en van ELISABETH, dochter van JACOBUS, zoon van WOUTER geheeten GROOTWOUTER; geb. omstreeks 1400, wordt in 1450 als priester vermeld; was van 1442—1463 rector van een altaar te Tilburg en in 1460 van een altaar te Goirle; overleden 1464⁽¹⁾.

In 1450 had hij natuurlijke kinderen, o.a. een meerderjarige zoon HENRICK, bij DYNGHEN geheeten OBRECHTS, dochter van JAN OBRECHTS.

Oorkonden.

1. 1 Mei 1450 (in die Philippi et Jacobi apostolorum). DYNGHEN geheten OBRECHTS, dochter van wijlen JAN OBRECHTS en HENRICK natuurlijke zoon van voornoemde DYNGHEN en van Heer AERNDE geheten VAN ZON, priester, JANSOEN VAN ZON, voor hun zelf en voor de andere kinderen van Heer AERNTS en DYNGNE „te samen gewonnen of gewonnen te werden”, hebben overgedragen aan GHIJSBRECHT geheten HADEWYGEN, zoon van wijlen PETER ENGELN, een schepenbrief van Oisterwijk van 20 gouden peters en $\frac{1}{2}$ mud rogge.
(Protocol van Oisterwijk 1449—1450, fol. 9v.)

2. 21 October 1461. Dominus ARNOLDUS DE ZONNE, presbyter, zoon van wijlen JOHANNES DE ZON heeft overgedragen aan JOHANNES VAN DEN HOUT een weide groot $2\frac{1}{2}$ lopensaat te Tilborch aan den hoevel, belend o.a. door DANIEL REYNERSSOEN VAN BROECHOVEN; welk stuk land Dominus ARNOLDUS DE SONNE had verkregen van JOHANNES VAN DEN HOUT voornoemd en van REYNERUS, HENRICUS, JOHANNES en KATHARINA, kinderen van wijlen PETER NOUWEN, volgens schepenbrieven van Tilborch en Goirle.
(Prot. van 's-Hertogenbosch No. 1232, fol. 357v.)

⁽¹⁾ Taxandria 1920 blz. 158, idem 1923 blz. 78; vergelijk Taxandria 1919 blz. 72 e.v.

IIa.

JACOB VAN ZON

zoon van JAN VAN ZON en van ELISABETH dochter van JACOBUS zoon van WOUTER geheeten GROOTWOUTER, geb. omstreeks 1400, overleden vermoedelijk tusschen 1467—1473, wordt in 1445 vermeld met zijn vrouw ENGELBERTE dochter van AERT MEEUS JONGHELINX en ALEYT.

Zij wordt in 1473 als weduwe vermeld.

Uit dit huwelijk:

1. JAN, volgt III.
2. ALEYD, vermeld 1474—1478.
3. SYMON, vermeld 1474.
4. JAN (de jonge), volgt IIIa.

JACOB VAN ZON bezat landerijen te Tilburg, waarvan worden genoemd:

1. aan *den heuvel*: land of misschien een huis, vermeld 1452, 1467 en als eigendom van zijn dochter ALEYD in 1476, 1478.
2. in *Corvel* land in de Corvelsackeren, waarvan hij een deel in 1446 van zijn vader kocht; voorts een aandeel in de Poel achter Corvel, behoorende aan zijn vrouw, dat hij in 1445 verkocht.
3. in *Mall*: een beemd aan het riviertje de Leije, die hij in 1444 van zijn vader kocht. Dit land behoorde in 1473 aan zijn weduwe en in 1479 aan zijn kinderen.
4. in *die Heese*: een beemd, die hij in 1444 in gemeenschap met PETER geheeten NAES bezat.
5. aan *den groenendijk* en *den Vendijk*: een beemd, die hij in 1453 kocht.
6. bij *den ouden dreyboom*: twee stukken heideveld, gekocht in 1453.

Geslacht JONGHELINX ⁽¹⁾

I. BARTHOLOMEUS JONGHELINCS, gegoed te Tilburg, overleden vóór 1419, tr. KATHELINE.

Kinderen:

1. JAN, volgt II.
2. STEVEN, meester en provisor der fabrieken van de kerken in Westilborch 1422.
3. AERT, volgt IIa.

II. JAN MEEUSZ JONGHELINCS, gegoed te Tilburg, overleden tusschen 1423—1426.

Zijn zoon:

III. BARTHOLOMEUS JAN MEEUS JONGHELINCS, gegoed te Tilburg, vermeld 1419—1430, overleden vóór 1437.

Kinderen:

1. BARTHOLOMEUS, vermeld te Tilburg 1436.
2. ALIJT, vermeld 1436.

IIa. AERT MEEUS JONGHELINX, gegoed te Tilburg, verkocht met zijn broeder STEVEN in 1421 hun deel in een huis aldaar in Oerle; wordt in 1433 vermeld met zijn vrouw ALEYT; beide overleden vóór 1445.

Uit dit huwelijk:

1. BARTHOLOMEUS, vermeld 1428.
2. ADRIAEN, vermeld 1437, 1446.
3. Heer CLAES, priester 1445.
4. ENGELBERTE, tr. JACOB VAN ZON.

⁽¹⁾ Volgens het Protocol van Oisterwijk.

Oorkonden.

1. 1 Januari 1430 (in die circumcissionis Domini a^o. XXX). GODEVAERT geheten DIE MOELNER zoon van wijlen AART MOELNERS heeft beloofd aan JACOB JANSZON VAN ZON, dat AERT naturael zoon van JACOB JAN JACOBSZ en van wijlen MARGRIET dochter van voornoemden GODEVAERT, een erfgenaam wezen zal in alle goederen van GODEVAERT en ENGHELKE zijn wijf. (Protocol van Oisterwijk 1429—1430, fol. 17v.)
2. 21 Mei 1430. JACOB JANSOON VAN ZON stelt zich borg voor BARTHOLOMEUS zoon van wijlen JAN MEEUS JONGHELINCS, die eenige goederen te Tilburg, o.a. in Oerle, heeft gepacht van REYNEER geheten DIE MOELNER zoon van wijlen LAUREYNS MOELNERS. (Prot. idem idem, fol. 28)
3. 6 Mei 1444. JACOB geheten VAN ZON zoon JANS VAN ZON en PETER geheten NAES zoon van wijlen JAN NAES VAN HOLTEN, hebben verkocht aan JAN geheten LOVEN zoon van wijlen PETER LOVEN een erfelijken pacht van een mud rogge uit een beempt van 5 of 6 lopensaet, den verkoopers toebehoorende, te Westilborch in die Heese, belend door des beckers beempt. (Protocol van Oisterwijk 1443—1444, fol. 20)
4. 19 Januari 1444 (1445) (tertio post Sinte Anthony abbatis). Heer CLAES geheten JONGHELINX, priester, zoon van wijlen AERT MEEUS JONGHELINX en JACOB geheten VAN ZON zoon JANS VAN ZON als man van ENGELBERTE hebben verkocht aan JAN geheten VAN DE VELDE zoon van wijlen WOUTER VAN DE VELDE $\frac{1}{4}$ deel — nl. Heer CLAES $\frac{1}{6}$ en JACOB zijn zwager $\frac{1}{12}$ — in een erf groot 3 lopensaet geheten die Poel, metter houtwas daar op staande te Westilborch in de Poel after Korvel, waarin JAN VAN DE VELDE ook $\frac{1}{4}$ bezit en in welk $\frac{1}{4}$ deel Heer CLAES en JACOB zijn zwager als man van ENGELE zijn verstorven na de dood van wijlen AERT MEEUS en wijlen ALEYT, hun vader en moeder. Het erf is belend o.a. door PETER NAES (N. en O.) en JAN BACKSOEN VAN CORVEL (W.). (Prot. van Oisterwijk 1444—1445, fol. 2v.)
5. 12 April 1452. De kinderen van JAN JAN LEYTEN hebben verkocht aan HUBRECHT VAN OESTERHOUT een huis, hof en erf in Westilborch aan den Heuvel, belend door HENRICK VAN BUERDEN GHYLENZN en door JACOB VAN ZON; uit welk huis jaarlijks te vergelden $\frac{1}{2}$ mud rogge aan Heer AERT VAN ZON, priester, zoon van JAN VAN ZON. (Prot. idem 1451—1452, fol. 9)
6. 14 Februari 1452 (1453). De kinderen van ELISABETH weduwe van JAN geheten VAN DE GOER WILLEMSOEN hebben verkocht aan JACOB geheten VAN ZON zoon JANS VAN ZON een beempt geheten *den aftersten beempt*, groot 3 lopensaet, in Westilborch, belend o.a. door den persoon (pastoor) van Tilborch, daer den gruenendijck tusschen leet (W.) en de Vendijk (Z.). *O'wijk R. 161* (Prot. idem 1452—1453, fol. 6v.)
7. 6 Juni 1453. JAN geheten DIE BEER zoon van wijlen WOUTERS BEREN heeft verkocht aan JACOB geheten VAN ZON zoon JANS VAN ZON twee stukken heydevelts, groot 5 lopensaet, in Westilborch bij den ouden Dreyboem. *O'wijk R. 161* (Prot. idem idem, fol. 18)
8. 28 Januari 1455 (1456). JAN JAN PYERSSOEN heeft verkocht aan JACOB geheten VAN ZON zoon wijlen JANS VAN SON een erfelijken pacht van 4 lopen rogge uit $\frac{1}{2}$ mudsaet land geheten den weckacker, op die Vendic aent Rylaer te Westilborch. (Prot. idem 1455—1456, fol. 1)
9. 3 December 1467. MECHTILDIS dochter van WILLELMUS geheten DE HEDEL heeft overgedragen een erfelijken pacht van $\frac{1}{2}$ mud rogge uit een huis, hof en erf in Tilborch aen den Hoewel, belend door HENRICUS DE BUERDEN en JACOBUS zoon van JOHANNES geheten DE ZONNE, welke erfelijke pacht voornoemde MECHTILDIS had verkregen van JOHANNES geheten LEYTEN zoon van wijlen JOHANNES geheten LEYTEN. (Protocol van 's-Hertogenbosch No. 1237, fol. 129)

In 1476 en 1478 wordt genoemd een huis, hof en erf te Tilborch aan den Hoevel, belend o.a. door ALEYDIS dochter van wijlen JACOBUS DE ZONNE.
(Prot. idem No. 1245, fol. 349 en No. 1247, fol. 333)

10. In 1453 wordt genoemd land in Westilborch after Mall, belend o.a. door JACOB VAN ZON.
(Prot. van Oisterwijk 1452—1453, fol. 11)

10 September 1473 wordt genoemd land te Tilborch achter Mall, belend o.a. door ENGELE weduwe wijlen JACOBUS DE ZON.
(Prot. van 's-Hertogenbosch No. 1242, fol. 96)

11. In 1479 wordt genoemd weiland te Tilborch, belend door de kinderen van wijlen JACOBUS DE ZONNE en de rivier die Aa.
(Prot. idem No. 1248, fol. 150v.)

12. 26 October 1474. JOHANNES zoon van wijlen BARTHOLOMEUS JONGELINX heeft verkocht aan SYMON zoon van wijlen JACOBUS DE ZONNE en aan zijn zuster ALEYDIS dochter van wijlen genoemden JACOBUS DE ZONNE een erfelijke pacht van een mud rogge uit een weide te Tilborch after Mall, belend o.a. door de rivier die Ley en JOHANNES ARNOLDI DE BROECHOVEN.
(Prot. idem No. 1244, fol. 123v.)

13. 4 April 1540. De kinderen van wijlen LAUREYS WILLEMSEN VERSTRATEN maken een erscheiding van zekere erfelijke pachten, hun aangekomen na de dood van hun moeder KATHELIJNE dochter van PETER JAN LUYTEN. Aan JOEST — een der kinderen — wordt toebedeeld een erfelijke pacht van een mud rogge uit de helft van een stuk land geheten Elant te Tilborch in de Broehoven acker, belend o.a. door de tafelen des heylichs geest van den Bosch en door PETER BERYS en zijn mede-erfgenamen, welke erfelijke pacht BERYS zoon wilner GHERYT BERYSSOEN VAN OERLE schuldig was aan zijn broeder PETER. Deze erfelijke pacht hadden voornoemde LAUREYS en LUYTGAERT, kinderen van wijlen WILLEM VAN DER STRATHEN gekocht van JAN en ALEYT *zijn zuster*, kinderen wilner JACOBS VAN SONNE en was door voornoemden JACOB zoon wilner JANS VAN SONNE erfelijk verkregen van PETER zoon wilner GHERIT BERYSSOEN VAN OERLE, blijkende uit schepenbrieven van Tilborch.
(Prot. van Tilburg en Goirle No. 287, fol. 77)

natuurlijke zoon van JAN VAN ZON; in 1430 vermeld met zijn vrouw ELISABETH dochter van AELWIJN SMEYERMAN.

In 1428 wordt hij, met zijn vaders neef WILLEM ARNOLDUSZN. VAN BROECHOVEN eigenaar van een hoeve te Tilburg in Oerle ⁽¹⁾ en van nog 7 stukken land te Tilburg, gelegen o.a. in de Korvels-akkers en in de Broecheven-akkers.

Oorkonden.

1. 5 November 1428. GODEFRIDUS zoon van THEODERICUS GODEVARTS als man van GERTRUDIS dochter van wijlen GERARDUS DE BROECHOVEN heeft verkocht aan ARNOLDUS natuurlijke zoon van JOHANNES DE ZON en aan WILLELMUS zoon van wijlen ARNOLDUS DE BROECHOVEN een hoeve te Westilborch in Oerle, belend door JOHANNES DE ZON (N.) en de weg (O.), alsmede nog 7 stukken land te Westilborch, o.a. in die Korvelsacker, waarvan een stuk belend door JOHANNES DE ZON en in die Broeckenhovensche acker, eveneens belend door JOHANNES DE ZON; op welke goederen verschillende erfelijke pachten zijn gevestigd, o.a. 2 mud rogge aan JOHANNES DE ZON.

(Protocol van 's-Hertogenbosch No. 1199, fol. 257)

2. 5 November 1428. ARNOLDUS zoon van JOHANNES DE ZONNE heeft overgedragen aan GODEFRIDUS zoon van THEODERICUS GODEVARTSSOEN een erfelijken pacht van een mud rogge uit een erfelijken pacht van 4 mud rogge, die HENRICUS zoon van wijlen ARNOLDUS DE BROECHOVEN schuldig was aan WOLTERUS zoon van wijlen JOHANNES zoon van wijlen JACOBUS GROETWOUTERSOEN uit een huis en nog 13 stukken land te Tilborch, die voornoemde HENRICUS gekocht had van genoemden WOLTERUS.

(Prot. idem idem fol. 257)

3. 10 December 1430 (Dominica post conceptionis Marie) AERT naturael zoon JANS VAN ZON als man van ELISABETH dochter van wijlen AELWIJN SMEYERMANS, heeft verkocht aan WOUTER zoon van wijlen AELWIJN SMEYERMANS, sinen swager, alle goederen in Westilborch, die hem en zijn vrouw zijn verstorven van AELWIJN SMEYERMAN, sinen sweer (schoonvader).

(Protocol van Oisterwijk 1429—1430, fol. 47)

⁽¹⁾ Deze hoeve werd in 1369 in erfpacht verkregen door HENRIC VAN BROECHOVEN; ging in 1411 over aan zijn zoon GERARD VAN BROECHOVEN; na diens dood verkochten zijn kinderen in 1427 een erfelijken pacht uit die hoeve, die dan genoemd wordt een huis met 28 lopensaet land.

III.

JAN VAN SON

zoon van JACOB VAN ZON en ENGELBERTE dochter van AERT MEEUS JONGHELINX, eigenaar van goederen te Tilburg, o.a. een hofstad aan den Heuvel alsmede uit de nalatenschap van zijn vader een stuk land after Mall en twee stukken heide bij den ouden Dreyboom, overleden vóór 1503, tr. ENGELBERTE, die hem overleeft.

Uit dit huwelijk:

1. JENNEKE, tr. vóór 1503 LAUWREYS HENRICK ZWIJSEN (DIE WIJSE) schepen van Tilburg en Goirle van 1507—1511 ⁽¹⁾ en van 1526—1549 pres. schepen.
2. ENGELBERTE, tr. vóór 1503 ADRIAEN JACOBS VAN DEN KYEBOOM, gegoed te Teteringen.

Oorkonden.

1. 7 Februari 1502 (1503). LAUWREYS zoon wilner HENRICK ZWIJSEN als man van JENNEKE en ADRIAEN JACOB KYEBOEMS als man van ENGEL, dochters van wilner JAN JACOBSZ., hebben overgedragen aan AERD MERCELISZ. VAN VESSEM een hofstadt aan den Hovel, waaruit te betalen omtrent 7½ plack erfchijns, belend door GHIJSBERT DANIEL NOUWEN en AERT MERCELISZ. VAN VESSEM en strekkende van den Hovel tot 't Ven. AERT VAN VESSEM belooft LAUWREYS en ADRIAEN 22 gulden te betalen met Lichtmis naastcomende.
(Protocol van Tilburg en Goirle No. 256, fol. 3)

2. 19 Januari 1504 (1505). ADRIAEN JACOBS als man van ENGEL dochter wilner JAN JAN JACOBS ⁽²⁾ heeft overgedragen aan JAN VAN DE WOUWER een stuk erffs te Tilborch bij den Hovel, welk stuk erf JAN JAN JACOBS ⁽²⁾ had verkregen van JAN zoon wilner JAN REYNERS VAN BROCHOVEN.
(Prot. idem No. 257, fol. 3)

3. 13 October 1505. ADRIAEN zoon wilner ⁽³⁾ JACOBS VAN DEN KIEBOEM als man van ENGEL dochter wilner JAN JACOBS heeft overgedragen aan HERMAN zoon wilner WOUTER CANTERS twee stukken heyvelts, groot 5 lopensaet, te Tilborch bij den ouden Dreyboom, welke stukken heyvelts JAN geheten DIE BONT verkocht had aan JACOB JANSS VAN SON blijkens een schepenbrief van Oisterwijk ⁽⁴⁾.
(Prot. idem No. 257, fol. 33)

4. 26 Februari 1506 (1507). ADRIAEN zoon wilner ⁽³⁾ JACOB KYEBOEM als man van ENGEL dochter wilner JAN JACOBS heeft overgedragen aan JAN JANS VAN SON ⁽⁵⁾: 1e een stuk land groot 2 lopensaet, dat verkregen was van de kinderen van JAN NULAERTS, belend o.a. door MAES PIERS, 2e een stuk erffs gelegen op die Cruysstraet, dat verkregen was van EMBRECHT zoon wilner JAN BORCHM(AN?).
(Prot. idem No. 258, fol. 22)

5. 17 October 1508. ADRIAEN zoon JACOBS VAN DEN KIJEBOEM als man van ENGELBERTE dochter JAN JACOBSZN. VAN SON heeft overgedragen aan AERT MERCELISZN. VAN VESSEM twee stukken beempts onbedeelt liggende bij een, die hem ADRIAEN als man van ENGELBERTE toegedeeld waren na de dood van haar moeder ENGELBERTE weduwe wijlen JAN JACOBSZN. VAN SON. Het 1e stuk gelegen te Tilborch after Mall aan de stroom geheyten die Aa, had JACOB VAN SON verkregen van zijn vader in een schepenbrief van Oesterwijk ende van Tilborch ⁽⁶⁾; het 2e stuk gelegen aldaar aan die Leij en

⁽¹⁾ volgens Protocol van Tilburg en Goirle.

⁽²⁾ hier is ongetwijfeld bedoeld JAN JACOBS.

⁽³⁾ „wilner“ is niet juist, zie de hier volgende acten van Breda uit 1516 en 1517.

⁽⁴⁾ In de betreffende acte van 6 Juni 1453 is niet JAN DIE BONT, maar JAN DIE BEER de verkoper. Zie bij IIa, acte No. 7.

⁽⁵⁾ nl. aan JAN JANS VAN SON vermeld onder A. Oudere linie IV.

⁽⁶⁾ zie de acte van 13 Juli 1444 bij JAN VAN ZON (I).

boeken w. d. secretaris
van 1530-1535

zie nr. R 253

belend door ENGELBERTE weduwe wijlen JAN JACOBSZN. VAN SON (oude belending), had ENGELBERTE weduwe wijlen JAN JACOBSZN. VAN SON gekocht van GOEIJERT zoon wilner GHIJSBERT VAN ELLAER als man van KATERIJNE dochter wilner MATHEUS MAES WAUTGERTSZ.

(Prot. idem No. 260, fol. 5v.)

5a. 5 Februari 1521 (1522). AERT zoon wilner MERCELIS VAN VESSEM heeft overgedragen aan EELEN zoon wilner PEETER EELKENS voornoemde twee stukken beempts, waarvan de herkomst wordt genoemd als in de acte van 17 October 1508.

(Prot. idem No. 271, fol. 81v.)

6. 1 April 1516. ADRIAEN JACOPSSOON VAN GHESTEL heeft verkocht aan ADRIAEN JACOP KYEBOOMSSONE de helft van een huis, schuur, kooi en aanliggende 8 bunders land en weide, gelegen te Teteringen, waarvan de wederhelft toebehoort aan JACOP VAN DEN KYEBOOM voornoemd.

(Schepenvestbrieven van Breda No. 424, fol. 212v.)

7. 15 Juli 1517. JACOP VAN DEN KYEBOOM verklaart, dat hij indertijd aan zijn zoon ADRIAEN met ENGELE JAN JACOPSS' dochter diens huisvrouw, gegeven heeft $7\frac{1}{2}$ zesteren rogs erfelijk en dat hij ter voldoening daarvan nu aan zijn zoon ADRIAEN transporteert:

a. 2 bunders land en weide te Teteringen aan de Hoelstraat, waarop ADRIAEN nu een huis en kooi heeft getimmerd;

b. de helft van een beemd van 2 bunder, waarvan de wederhelft aan ADRIAEN behoort;

c. de helft van de stede, huis, schuur en kooi en aanliggende 8 bunders land en weide waar ADRIAEN nu op woont en waarvan de wederhelft aan ADRIAEN behoort, gelegen te Teteringen.

(Schepenvestbrieven van Breda No. 424, fol. 53v.)

IIIa.

JAN VAN SON (de jonge)

zoon van JACOB VAN ZON en ENGELBERTE dochter van AERT MEEUS JONGHELINX, geboren omstreeks 1430, overleden 1504, tr. 1e MARIA dochter van JAN CRILLAERT, waarmede hij in 1486 wordt genoemd. Zij overleed vóór 1489; tr. 2e ELISABETH, die als zijn weduwe nog wordt vermeld in 1506.

Uit het 1e huwelijk zes kinderen, geboren tusschen ± 1457—1467 ⁽¹⁾:

1. JACOB. Hij draagt in 1489 zijn erfdeel van zijn moeder over aan zijn vader en verlaat het land. In 1504 wordt hij nog als uitlandig vermeld.
2. JAN, volgt A., *oudere linie*, IV.
3. SYMON, volgt B., *jongere linie*, IV.
4. ALEYT, tr. vóór 1502 GHERIT zoon van HERMAN VAN HEYST, vermeld 1505 en 1514. Zij overleed vóór 1514.
5. ELISABETH, tr. vóór 1502 CORNELIS zoon van HENDRIK LAURENSZ., vermeld 1505 en 1514.
6. ENGEL, tr. vóór 1502 SYMON PETERSZN. VAN BREDA, ook genoemd SYMON DIE MEESMEKER. Zij wonen te Breda, vermeld 1505 en 1514.

Uit het 2e huwelijk kinderen, die in 1504 minderjarig zijn, waarvan wordt genoemd:

7. JAN, volgt IV.

JAN VAN SON bezat verschillende landerijen te Tilburg, voornamelijk in de *Hasselt*, waar ook zijn stede was gelegen. De meeste zijner vaste goederen werden na zijn dood verkocht.

In zijn testament van 1504 maakte hij uitsluitend bepalingen ten aanzien van zijn 2e vrouw met haar minderjarige kinderen en van zijn zoon SYMON uit zijn 1e huwelijk. Aan dezen laatste, die hem in het beheer zijner goederen trouw terzijde had gestaan, vertrouwde hij bovendien toe de erfportie, die aan zijn uitlandigen oudsten zoon JACOB toekwam, terwijl hij verder vastlegde, wat zijn overige kinderen reeds vooruit hadden gehad.

Geslacht CRILLAERT ⁽²⁾.

I. GHERYT CRILLAERT, overleden vóór 1419.

Kinderen:

1. GHERYT, volgt II.
2. REYNER, eigenaar van een huis te Tilburg in die *Hasselt* 1419.
3. HENRIC, volgt IIa.
4. HEYLWICH, tr. vóór 1453 JAN DANEELSZ. VAN HEYST.
5. GERTRUDE, tr. vóór 1429 JAN geheeten FRANSEN.

II. GHERYT CRILLAERT.

Zijn zoon:

III. WILLEM CRILLAERT, vermeld 1457, tr. een dochter van PETER NAES.

Uit dit huwelijk:

1. KATHARINA, vermeld 1477, gegoed te Tilburg in Corvel.

IIa. HENRIC CRILLAERT, gegoed te Tilburg 1421, 1429, tr. vóór 1421 MARIA dochter van JAN VAN LAERHOVEN en van HEYLWICH geheeten VAN DER HEYDE.

⁽¹⁾ Deze kinderen zijn in 1492 meerderjarig.

⁽²⁾ Prot. van 's-Hertogenbosch No. 1232, fol. 313; No. 1233, fol. 156; No. 1237, fol. 141; No. 1239, fol. 454v.; No. 1246, fol. 42v., 43v.; No. 1247, fol. 151v., 274; en Protocol van Oisterwijk.

Uit dit huwelijk:

1. JAN, volgt IIIa.
2. BEATRIX, overleden vóór 1463, tr. JAN BACK de jonge, natuurlijke zoon van GERARD BACK.

IIIa. JAN CRILLAERT, vermeld 1455, overleden vóór 1468.

Kinderen vermeld in 1468:

1. HENRIC
2. PETRUS.
3. DYONISIUS, overleden vóór 1468.
4. MARIA, tr. JAN VAN SON.
5. MECHTELD.

Oorkonden.

1. 8 Maart 1474 (1475). NICOLAUS zoon van wijlen STEPHANUS REYNERSZ. (VAN BROECHOVEN) heeft verkocht aan JOHANNES zoon van wijlen JACOBUS DE ZON een erfelijke pacht van een mud rogge uit zijn $\frac{1}{4}$ aandeel in een huis en land te Tilborch aan die Hasselt en uit land te Tilborch aan die Velthoven. (Protocol van 's-Hertogenbosch No. 1244, fol. 24)
- 1a. 14 Augustus 1476. JOHANNES zoon van wijlen JACOBUS DE ZONNE heeft voornoemde erfelijke pacht overgedragen aan JOHANNES DE BROECHOVEN zoon van wijlen REYNERUS. (Prot. idem No. 1245, fol. 130v.)
- 1b. 14 November 1482. JOHANNES DE BROECHOVEN zoon van wijlen REYNERUS heeft voornoemde erfel. pacht, die hij verkregen heeft van JOHANNES zoon van wijlen JACOBUS DE ZONNE, overgedragen aan WOLTERUS zoon van JOHANNES WOUTERS. (Prot. idem, No. 1252, fol. 70)
2. 2 Maart 1479 (1480). NICOLAUS en DANIEL, gebroeders, kinderen van wijlen STEPHANUS zoon van wijlen REYNERUS DE BROECHOVEN, hebben overgedragen aan JOHANNES zoon van wijlen JACOBUS DE ZONNE een erfelijke pacht van een mud rogge uit een weide geheten den Vrouwenbeempt te Tilborch ter plaatse geheten Bacxdijck aan de stroom die Aa, welke erfelijke pacht STEPHANUS en JOHANNES junior, gebroeders, kinderen van genoemden wijlen REYNERUS DE BROECHOVEN hadden verkregen van JOHANNES DE WYFLET zoon van WILLELMUS DE WYFLET. (Prot. idem No. 1249, fol. 38v.)
3. 2 Maart 1479 (1480). LAMBERTUS zoon van wijlen JOHANNES VAN BUERDEN heeft verkocht aan JOHANNES zoon van wijlen JACOBUS VAN ZON $4\frac{1}{2}$ lopensaet land in Tilborch aan die Hasselt in de akkers geheten die Tedenbraeck, belend o.a. door den Heer van Tilborch. (Prot. idem No. 1249, fol. 39)
4. 8 Februari 1486 (1487). JOHANNES zoon van wijlen JACOBUS DE ZONNE als man van MARIA dochter van wijlen JOHANNES KRILLARTS heeft verkocht aan GERARDUS zoon van JOHANNES REYNERSZ. VAN BROECHOVEN een erfelijke pacht van 10 vasorem (lopen) rogge uit een huis met 12 lopensaet land in Tilborch aan die Hasselt, belend o.a. door den Heer van Tilborch en de straat. (Prot. idem No. 1256, fol. 216v.)
5. 5 November 1489. JACOBUS zoon van JOHANNES DE ZONNE heeft overgedragen aan zijn vader JOHANNES DE ZONNE 1e een stuk land geheten *dat zwartlandt* te Tilborch *in Velthoven*, dat aan hem JACOBUS was overgedragen volgens een schepenbrief van Tilborch, 2e alle roerende en onroerende goederen, waar ook gelegen, die hem waren aangekomen na den dood van MARIA zijn moeder. (Prot. idem No. 1259, fol. 241)
6. 11 Juli 1492. JOHANNES zoon van wijlen JACOBUS DE SONNE als weduwnaar van wijlen MARIA dochter van wijlen JOHANNES KRILLART heeft overgedragen aan JOHANNES, SYMON, gebroeders, ELIZABETH, ENGELA en ALEYDIS, gezusters, kinderen van JOHANNES en wijlen MARIA, zijn vruchtgebruik in een erfelijke pacht van $\frac{1}{2}$ mud rogge, die PETRUS zoon van wijlen GERARDUS BERYSSOEN DE OERLE schuldig was aan LAMBERTUS zoon van

*Prin in
1479
overdragen
land*

wijlen GHYSELBERTUS GERITSSOEN uit een huis en erf te Tilborch aan den Hovel, belend door THOMAS PIERS en ENGELBERNE weduwe wijlen JACOBUS DE SONNE en haar kinderen (oude belending); welke erfelijke pacht voornoemde JOHANNES DE SONNE had verkregen van voornoemden LAMBERTUS. Waarna JOHANNES, SYMON, ELIZABETH, ENGELA en ALEYDIS dezen erfelijken pacht hebben overgedragen aan heer ARNOLDUS GOETSCALX, priester.

(Prot. idem No. 1261, fol. 77)

7. 1 October 1492, acte voor schepenen van Tilborch en Goirle. JANNES BACK als rentmeester van Tongerlo heeft aan JAN VAN SON verkocht het goed van wijlen ANTHONIS FRANS, wegens „achterstal van 13 loopen roggen siaers”, waarna JAN VAN SONNE belooft uit dat goed altijd tot lichtmisse 13 loopen rogs te zullen betalen tot behoef mijns heeren van Tongerlo.

(Abdij van Tongerlo: charter No. 2417 en register A. VII. 6 getiteld „Copie diversarum litterarum scabinalium de bonis monasterii Tongerloensis in Tilborch”, fol. 92v.)

7a. 28 October 1506. ADRIAEN LENAERTS heeft overgedragen aan WOUTER ANTHONIS FRANZSN. een huis, hof, met zijn gronden en toebehooren, te Tilborch aan die cleijn Hasselt, welk huis etc. ADRIAEN LENAERTS had verkregen van JAN JACOBSZN. VAN SON aan wien het was gekomen „bij eenen cope van recht wt gebreck van betalen van 13 lopen roggen erffs den Goetshuyse van Tongerlo toebehorende”. (Prot. van Tilburg en Goirle No. 258, fol. 33v.)

8. 19 September 1493. JOHANNES DE HAESTRECHT Heer van Tilborch heeft verkocht aan JOHANNES VAN ZON zoon van wijlen JACOBUS ten behoeve van hemzelve en van zijn kinderen verkregen bij MARIA zijn eerste vrouw, dochter van wijlen JOHANNES CRILLART, een stuk zaailand, groot 3¹/₂ lopensaet te Tilborch in die Hasselt ter plaatse die Tethebraeck, belend door JOHANNES VAN ZON zoon van wijlen JACOBUS en zijn kinderen en door den Heer van Tilborch. (Prot. van 's-Hertogenbosch No. 1262, fol. 412)

9. 25 September 1502. JAN VAN SON JACOBSZN. heeft overgedragen aan zijn wettige kinderen zijn tocht in een stuk land, groot 2 lopensaet, te Tilborch in die Teetenbraeck. Waarna JAN en SYMON, gebroeders, CORNELIS HENDRIKZN. als man van LIJSBET, GHERIT HERMAN HEIJSTENZN. als man van ALEYT en SYMON PETERSZN. VAN BREDA als man van ENGEL, kinderen van JAN JACOBSZN. VAN SON voor hun zelve en voor JACOB hun broeder „daer sij te samen voer gheloeft hebben”, dat stuk land hebben verkocht aan JAN ADRIAEN SMOLDERSZN., uitgenomen 2 penningen jaarlijksche erfcijns aan den Heer te betalen. (Prot. van Tilburg en Goirle No. 255, fol. 30v.)

9a. 10 Juni 1508. GHERIT HERMAN HEYSTENZN. als man van ALEYT dochter wilner JAN JACOBSZN. VAN SON heeft aangenomen jaarlijks voornoemde 2 penningen erfcijns te betalen aan den Heer van Tilborch.

(Prot. idem No. 262, fol. 35)

10. 3 April 1503 (1504). JAN VAN SON maakt „bij consent ende wille ELIZABETEN sijns wijffs” zijn uiterste wil „om te schouwen allen twyst dissordre die grijpen mocht nae sijn doet”.

Hij maakt:

a. aan ELIZABET zijn tegenwoordige huisvrouw te tochten en zijn nakinderen die hij bij haar had verkregen ten erve: een erfelijken pacht van een mud rogge, die JAN NAES schuldig was aan zijn dochter LUCIE uit een huis en aanliggend erf groot 17 lopensaet, welke erfelijke pacht JAN VAN SON had verkregen van ADRIAEN GOYAERT LOERS als man van voornoemde LUCIE. JAN VAN SON's nakinderen mogen deze erfelijken pacht niet verkoopen voor dat zij „te huwelijk gecomen sijn”.

b. aan voornoemde ELIZABET met de nakinderen 24 peters, die ADRIAEN I.ENAERT STEVENS schuldig is aan JAN VAN SON,

c. aan SYMON zijn voorzoon en aan ELIZABET met de nakinderen elk de helft der haeffelicke gueden, waartegen SYMON en ELIZABET alle schulden van JAN VAN SON moeten betalen volgens kerkrecht „nae der oude gewoenten”. Indien echter de voorkinderen „hier tegen willen seggen ende daer hynder off belet in

R 920 pl. 15^v (57)

Rijcken met dochter wyf van Gewaens v.d. Hoevel

Saechens met kinderen Jans van Son Jansonne
Jenneken Juit Marie

goiert Jan ^{de} ~~dochter~~ ^{dochter} van
Coremans
Joe
daer moeder of was Marie Juit Baek

dit hoort in

v Son : I-II blz 57

(uitgeleend aan
v Breukhoven)

Pruse in
Bla
et

doen", dan maakt hij ELIZABET zijn huisvrouw 24 petersgulden, die hij ontvangen heeft toen hij met haar „te huwelick comen is" en aan SYMON 24 petersgulden „voor trouwen dienst ende jaerhueren die SYMON inbracht heeft ende overgouwen staen",

d. aan SYMON zijn zoon het kindsgedeelte dat JAN VAN SON verkregen heeft van zijn zoon JACOB volgens schepenbrieven, doch „bij alsoe off JACOB wederom int lant compt dat SYMON alsdan sijnen brueder sal laten volgen sijn kytsgedeelt".

Vervolgens verklaart JAN VAN SON:

dat JAN zijn zoon heeft gehad 24 peters in have in erffgueden;

dat GHERIT HEIJSTEN als man van ALEYT heeft gehad 8 peters in have;

dat SYMON DIE MESMEKER als man van ENGEL heeft gehad 8 peters in have;

dat CORNELIS als man van ELIZABET heeft gehad 3 peters.

Ten slotte draagt hij over aan ELIZABET en SYMON alle schulden, die men hem schuldig is. (Prot. idem No. 256, fol. 42)

11. 1505, ongedateerde acte ingeschreven tusschen een acte van 9 en een van 10 Februari 1504 (1505). JAN en SYMON, gebroeders, kinderen wilner JANS VAN SON, CORNELIS HENRICK als man van ELIZABETH, GHERIT HERMAN HEYSTENZN. als man van ALEYT voor zich zelf en voor SYMON DIE MEESMEKER als man van ENGEL hebben een erfdeeling gemaakt van de goederen van wijlen JAN VAN SON. Ingevolge deze deeling krijgen:

a. JAN, SYMON en GHERIT die oude stede, huis, hof met toebehooren te Tilborch ter plaatse die Hasselt, belend door JAN DANELS, de straat, ELIZABET weduwe JAN PETERS NOUWEN, de Heer van Tilborch en JAN VAN GELDEN (GESTEL); alsmede de helft van een beempt geheten *dat hoertcken*, gelegen int Dongensbroek, belend o.a. door den Heer van Dongen,

b. GHERIT een heyvelt,

c. CORNELIS als man van ELIZABETH een akker geheten *den Strijacker*, groot 3 lopensaet, gelegen in die Hasselt, een stuk land in die Teetenbroek, geheten *den Dorenboem*, alsmede de andere helft van de beempt geheten *dat Hoertxken* gelegen int Dongensbroek. (Prot. idem No. 257, fol. 7)

12. 10 Februari 1504 (1505). GHERIT zoon van wilner JAN REYNERS (VAN EROECHOVEN) heeft overgedragen aan GHERIT HERMAN HEYSTEN een erfelijke pacht van 10 lopen rogge uit een huis etc. te Tilborch in die Hasselt, welke erfelijke pacht GHERIT voornoemd had verkregen van JAN VAN SON volgens een schepenbrief van 's-Hertogenbosch. (Prot. idem No. 257, fol. 8)

13. 11 Februari 1504 (1505). CORNELIS HENRICKSZN. als man van ELIZABETH, dochter wilner JANS VAN SON heeft overgedragen aan JAN DANEELSZN. VAN BORDEN een stuk land geheten *den Stryacker* te Tilborch in dit Hasselt.

(Prot. idem No. 257, fol. 9)

14. 12 Februari 1504 (1505). SYMON DIE MEESMEKER als man van ENGEL dochter wilner JANS VAN SON heeft overgedragen aan CORNELIS HENDRICKSZN. een schepenbrief van 23 petersgulden ten laste van GHERIT HERMAN HEYSTENZN. „wtghenomen dat SYMON buyte heeft staen den sesse penninck van 46 petersgulden, die GHERIT nu heeft gehouwen voer JACOBEN JANSZN. VAN SON, die welck SYMON volgen sullen sonder argelist".

(Prot. idem No. 257, fol. 9)

15. 10 Maart 1504 (1505). GHERIT zoon wilner HEYSTEN heeft overgedragen aan SYMON VAN SON zijn deel in de stede bestaande uit huis, hof met zijn gronden en toebehooren te Tilborch ter plaatse Hasselt, belend door ELIZABET weduwe PETER JAN PETER NOUWEN, JAN HERMANZN. VAN GESTEL en anderen en de straat, uit welke stede 35 lopen rogge erfelijke pacht moet worden betaald.

(Prot. idem, No. 257, fol. 14)

15a. 9 April 1505. GHERIT zoon wilner HERMAN HEYSTEN verklaart schuldig te zijn aan SYMON JANSSEN VAN SON 28 lopen rogge uit voornoemde stede. SYMON consenteert, dat GHERIT na 2 jaar elk lopen rogge mag aflossen met 2 peters.

(Prot. idem No. 257, fol. 1v.)

15b. 9 April 1505. SYMON zoon wilner JANS VAN SON heeft overgedragen aan JAN VAN GESTEL 2 gedeelten in voornoemde stede.

(Prot. idem No. 257, fol. 14)

15c. 27 April 1506. JAN zoon wilner JANS VAN SON heeft overgedragen aan GHERIT HERMANSZN. VAN HEIJST zijn 1/3 deel in voornoemde stede, waarna GHERIT verklaart schuldig te zijn aan JAN VAN SON 32 peters binnen 12 jaar te betalen.

(Prot. idem No. 258, fol. 19v.)

16. 10 Januari 1505 (1506). MARGRIET weduwe AERTS VAN WIJCK geeft volmacht aan MATHEUS SCHENAERTS om „allet te doen dat sy selve soude doen“ met een schepenbrief, waarin JACOB JANSSEN VAN SON 24 petergulden en 4 stuiver verklaart schuldig te zijn aan AERT VAN WIJCK.

(Prot. idem No. 257, fol. 45v.)

16a. 13 Januari 1513 (1514). MARGRIET weduwe AERTS VAN WIJCK met haar zoon JAN verklaren goede betaling te hebben gehad van JAN en SYMON, gebroeders, zonen wilner JANS VAN SON en van GHERIT HERMAN HEYSTEN als man van ALEYT doen sy leefde, en van CORNELIS HENRIC LAURENSZN. als man van LIJSBET, dochters wilner JANS VAN SON voorzeggd, ter zake van een schuldbrief, die JACOB JANSZON VAN SON had verleend aan AERT VAN WIJCK ter grootte van 24 rijngulden en 4 stuivers, blijkens een schepenbrief van Tilborch, reserveerende haar actie op eenen van JANS VAN SON kinderen geheten ENGEL tot Breda.

(Prot. idem No. 264, fol. 28)

17. 2 Maart 1506. ELIZABETH weduwe wilner JANS VAN SON heeft „verleng wtgeset“ aan ADRIAEN LEENAERTS van 16 peters gedurende 4 jaar volgens een schepenbrief, die ELIZABETH heeft op ADRIAEN. Deze verklaart een jaarlijksche erfelijken pacht van 1/2 mud rogge aan ELIZABETH te zullen voldoen.

(Prot. idem No. 258, fol. 11v.)

18. 2 Maart 1506. De wettige voorkinderen wilner JANS VAN SON en ELIZABETH weduwe JANS VAN SON zijn „bij tussen spreken van goede mannen“ overeengekomen, dat ELIZABETH zal hebben in tocht en haar kinderen, die zij bij JAN na verkregen heeft ten erve, een mud rogge erfelijken pacht op JASPER BACK en 24 peters op ADRIAEN LEENAERTS en dat deze „gueden“ niet verkocht mogen worden voor dat het jongste kind „tot sijnen mondigen dagen comen is“.

(Prot. idem No. 258, fol. 12v.)

19. 29 Juni 1506. LIJSBET weduwe JANS VAN SON heeft overgedragen aan GHERIT zoon wilner HERMAN HEIJSTEN een mud rogge erfelijken pacht uit een huis, hof en erf groot 17 lopensaet, welke erfelijke pacht JAN VAN SON had verkregen van LUCIE JAN NAESSDOCHTER, en LUCIE van JAN NAES.

(Prot. idem No. 258, fol. 23)

19a. 21 September 1507. GHERIT zoon wilner HERMAN HEIJSTEN heeft voornoemde pacht overgedragen aan DENIS PETER MUTSAERTS.

(Prot. idem No. 258bis, fol. 21)

19b. 10 April 1508. DENIS zoon wilner PETER MUTSAERTS heeft voornoemde pacht weder overgedragen, welke schuldig is uit een huis, hof en erf groot 17 lopensaet, gelegen te Tilborch, welke erfelijke pacht DENIS had verkregen van GERIT zoon HERMANS VAN HEIJST, en GERIT van ELISABETH weduwe wilner JANS VAN SON, en JAN zoon wilner JACOPS VAN SON van ADRIAEN GOEYART LOERS als man van LUCIA dochter van JAN NAES, en LUCIA van haar vader, blijkende uit schepenbrieven van Tilborch en 's-Hertogenbosch.

(Prot. van Oisterwijk 1508, ongefolieerd)

20. 25 Januari 1506 (1507). JAN en SYMON, gebroeders, GHERIT HERMAN HEYSTEN als man van ALEYT, kinderen JANS VAN SON hebben overgedragen aan CORNELIS HENRICKZN. hun deel in 2 lopensaet beempts int Ghilsbroeck geheten *dat Horrnitske*.

(Prot. van Tilburg en Goirle No. 258bis, fol. 3)

IV.

JAN VAN SON.

zoon van JAN VAN SON en diens tweede vrouw ELISABETH, geboren omstreeks 1490, in 1504 als minderjarig vermeld, overleden tusschen 1533—1537, wordt in 1526 vermeld met zijn vrouw MECHTEL, dochter van CORNELIS VAN ESBEECK alias DIE METZER en van MECHTEL, dochter van JAN MOSTAERT. Zij overleed tusschen 1545—1557.

Uit dit huwelijk drie kinderen, die in 1540 nog minderjarig zijn:

1. JAN.
2. ELISABETH.
3. CORNELIA.

JAN VAN SON bewoonde zijn stede te Goirle, die hij met nog enkele landerijen in die parochie had verkregen na den dood van zijn schoonvader. Over zijn drie oamondige nagelaten kinderen werd zijn halve broeder SYMON VAN SON voogd en zijn zwager WILLEM VAN DEN KERCKHOVEN toezieende voogd.

Oorkonden.

1. 21 December 1526 (Sinte Thomaes dagh). De kinderen van wijlen CORNELIS DIE METZER, n.l. JAN zoon wilner JANS VAN SON als man van MECHTEL, WYLLLEM zoon WYLLEMS VAN DEN KERCKHOFF als man van ALEYD, alsmede KATHELIJN, hebben een erfdeeling gemaakt van sommige goederen:

JAN zoon wilner JANS VAN SON verkrijgt ten behoeve van zich zelf en van zijne kinderen, die hij verkrijgen mag bij MECHTEL zijn vrouw 1e een huis en hof met 1½ lopensaet land daar aan liggende te Goerle bij de kerk, 2e 3½ lopensaet land te Goerle ter plaatse aan den Hilgeren bosch, 3e een lopensaet land te Goerle ter plaaste den breemacker, 4e een erfelijken pacht van 4 lopen rogge, uit welke goederen enkele erfelijke pachten moeten worden betaald. WYLLLEM zoon WYLLEMS VAN DEN KERCKHOFF verkrijgt een stuk land te Goerle en een erfelijken pacht. KATHELIJN krijgt een erfelijken pacht van 24 lopen rogge tot Eersel en een erfelijken pacht van 24 lopen rogge tot Seelst.

Waarna MECHTEL weduwe wilner CORNELIS DIE METZER afstand doet van haar tocht in voornoemde goederen en erfrogen.

Ten slotte verklaart JAN zoon wilner JANS VAN SON een erfelijken pacht van 1½ mud rogge uit voornoemd huis te zullen betalen aan WYLLLEM zoon WYLLEMS VAN DEN KERCKHOFF, welke erf. pacht mag worden afgelost met 75 rijns gulden ⁽¹⁾.

(Protocol van Tilburg en Goirle No. 273, fol. 25)

2. 13 Mei 1527. JAN zoon wilner JANS VAN SON verklaart schuldig te zijn aan JAN zoon wilner HUYB WOUTER ANSEMSEN een erfelijken cijns van 3 rijnsche guldens uit een huis en hof met 2½ lopensaet land daar aan liggende te Goerle bij de kerk (belend als het huis met 1½ lopensaet in de acte van 21 Dec. 1526 genoemd), welke cijns mag worden afgelost met 57 rijnsche guldens.

(Prot. idem No. 273, fol. 67)

3. 11 Maart 1527 (1528). MATHEUS zoon van ARYAEN MATHEUSSEN „vernaerderscapt” een stuk land van 3 lopensaet te Goerle bij de kerk, dat CORNELIS GHERITSEN had verkocht aan JAN VAN SON. (Prot. idem No. 274, fol. 18)

⁽¹⁾ In een grosse dezer acte op perkament, die ingenaaid is in den rug van Prot. van Tilburg en Goirle over 1529 (No. 277) staat dat de toedeeling aan WYLLLEM VAN DEN KERCKHOFF is „tot behoef sijns selfs ende sijnder kynderen die WYLLLEM vercrighen mach bij ALEYDEN sijn wittighe huysvrou”. Deze uitdrukking bewijst niet, dat hij nog geen kinderen had. Zie nl. de acte van 2 Febr. 1544 (1545), waarin meerderjarige kinderen optreden. Ook in het gezin van JAN VAN SON kunnen dus reeds kinderen zijn.

4. 22 October 1529. JOEST zoon wilner BERIS EELKENS heeft overgedragen aan JAN zoon wilner JANS VAN SON een weide te Goerle in dat Gorlsebroeck, grenzende aan die gemeynt van Tilborch. Waarna JAN zoon wilner JANS VAN SON verklaart schuldig te zijn aan JOEST zoon wilner BERIS EELKENS een erfelijken cijns van 3 rijnsche gulden uit 1e een huis, hof en erf daar aan liggende groot 1 lopensaet te Goerl aan die kerck, 2e een akker groot 1½ lopensaet te Goerl ter zelfde plaatse, 3e een akker geheten *dat bochtken* groot 3 lopensaet te Goerl ter zelfde plaats aan den Kerckweg van den dorp; af te lossen met 66 rijnsche gulden. (Prot. idem No. 276, fol. 70—71)

5. 1 Februari 1529 (1530). JAN zoon wilner JANS VAN SON DIE JONGE verklaart schuldig te zijn aan HENRYCK zoon wilner BARTHOLOMEEUS VERLYNDEN een erfelijken pacht van 12 lopen rogge uit 1e een huis, hof en erf daar aan liggende groot 1 lopensaet te Goerl aan die kerck, 2e een stuk land geheten *dat bochtken* groot 2½ lopensaet te Goerl in die kerckhoefsche ackeren aan den kerkweg; af te lossen met 30 rijnsche gulden. (Prot. idem No. 277, fol. 58v.)

6. 10 Februari 1530 (1531). GHERIT zoon wilner JACOB HUYBEN als man van KATHELIJN dochter wilner CORNELIS JANSSEN VAN ESBECK alias DIE METSER en van MECHTELTE heeft overgedragen aan ANTHONIS zoon wilner AERT THONEN een erfelijken pacht van 24 lopen rogge te voldoen in de parochie van Eersel, welke erfelijke pacht aan KATHELIJN was ten deel gevallen tegen JAN VAN SON als man van MECHTELTE en WYLLEM VAN DEN KERCKHOEFF als man van ALEYD, dochters van voornoemden CORNELIS VAN ESBECK en van MECHTELTE. (Prot. idem No. 278, fol. 40v.)

7. 25 September 1532. WYLLEM zoon wilner WYLLEM HUYBRECHTS heeft overgedragen aan JAN zoon wilner JANS VAN ZON zijn gedeelte in de helft van een beempt te Goerl ter plaatse Luyensvoert. (Prot. idem No. 280, fol. 29v.)

8. 1 Februari 1532 (1533). JAN zoon wilner JANS VAN ZON verklaart schuldig te zijn aan DENIS zoon wilner JAN DENIS 12 karolusgulden en 5 lopen rogge. (Prot. idem No. 280, fol. 41)

9. 10 Februari 1536 (1537). MECHTELTE weduwe wilner JAN JANSSEN VAN ZON heeft overgedragen aan haar wettige kinderen, die zij verkregen had bij JAN voornoemd, haar tocht in een weide te Goerl in dat Goerlsche broeck. Waarna SYMON zoon wilner JANS VAN ZON als mombaer en WILLEM WILLEMSSEN VAN DEN KERCKHOVEN DIE JONGE als toesiender van JAN, LIJSBET en CORNELIA, broeder en zusters, kinderen van wijlen JAN zoon wilner JANS VAN ZON en van MECHTELTE dochter wilner CORNELIS VAN ESBECK voornoemde weide — die JAN zoon wilner JANS VAN ZON had gekocht van JOEST zoon wilner BERIJS EELKENS — hebben overgedragen aan WOUTER zoon wilner WOUTER SMEETS. Eindelijk verklaart WOUTER zoon wilner WOUTER SMETS dat hij zal betalen aan JOEST zoon wilner BERIJS EELKENS een erfelijken cijns van 3 gulden, die JAN zoon wilner JANS VAN ZON schuldig was aan JOEST voornoemd uit een huis, hof en grond te Goerl aan die kercke en uit andere onderpanden. (Prot. idem No. 283, fol. 41)

10. 26 Juli 1540. SYMON zoon wilner JANS VAN SON en WYLLEM zoon wilner WYLLEMS VAN DEN KERCKHOEFF als mombaer en toesiender van JAN, LIJSBETH en CORNELIA, broeder en zusters, onmondige kinderen van wilner JAN zoon wilner JANS VAN SON, die JAN verwekt had bij MECHTELTE dochter wilner CORNELIS DIE METZER, hebben overgedragen aan JAN JAN SOFFAERTS-SOON een stuk land geheten *den breemacker* te Goerl in loco die Wildt. (Prot. idem No. 287, fol. 15v.)

11. 2 Februari 1544 (1545). MECHTELTE dochter wilner CORNELIS DIE METZER, weduwe wilner JANS VAN ZON, GHERIT zoon wilner JACOP HUYBEN als man van KATHELYNE dochter wilner CORNELIS DIE METZER, WILLEM zoon wilner WILLEM WILLEMSSEN VAN DEN KERCKHOVEN weduwnaar van wilner ALEYD dochter wilner CORNELIS voornoemd en met hem JAN en CORNELIS zoons van WILLEM en wilner ALEYD voornoemd voor zich zelf en voor WILLEM, LYSKE, JENNEKE en YKE, broeder en zusters, onmondige kinderen van WILLEM en wilner ALEYD voornoemd, welke kinderen van wilner CORNELIS DE METZER

door hem waren verkregen bij wilner MECHTELT zijn vrouw, dochter wilner JAN MOSTAERT, dragen over aan HENRICK ZWIJSEN een erfelijke rente van 3 rijnsgulden.
(Prot. idem No. 291, fol. 39v.)

12. 13 December 1557. JAN zoon wilner JANS JANSZ. VAN ZON, LIJSBET en CORNELIA, gezusters, dochters wilner JANS JANSZ. VAN ZON, welke kinderen wijlen JAN JANSZ. VAN ZON verkregen had bij wilner MECHTELT zijn vrouw, dochter wilner CORNELIS DE METZER, hebben verkocht aan JAN zoon GHERARTS JAN BROCKEN een huis met grond, hof en erf te Goerle bij die kerck. Waarna genoemde JAN, LIJSBET en CORNELIA een erfdeeling hebben gemaakt van de goederen hen aangekomen van hunne ouders:

JAN verkrijgt 1e een stuk land te Goerle in die Kerkhovensche acker, achter „die stede daer wijlen JAN JANSZ. VAN ZON voorsz. te wonen plach“, 2e een beempt geheten *die Luyensvoirt* te Goerle, belend door die gemeynt van Tilborch, 3e een jaarlijksche cijns van 26 stuivers, die ter lossing staat met 20 karolusgulden;

LIJSBET krijgt een stuk land van 3¹/₂ lopensaet te Goerle achter het Hilgerenbosch op ten Rywech;

CORNELIA krijgt een stuk land geheten *de Bocht* te Goerle bij de kerk, gelegen aan den kerkweg.
(Prot. idem No. 303, ongefolieerd)

13. 14 Maart 1558. JAN zoon wilner JANS JANSSEN VAN SON VAN GOERL heeft verkocht aan DIERCK zoon wilner GOYAERT HEYN AERTS, de helft hem toebehoorende in een beempt te Goerle ter plaatse in die Luyensvoirt.
(Prot. idem No. 304, ongefolieerd)

14. 10 October 1558. JAN zoon wilner JANS VAN SON heeft verkocht aan CORNELIA dochter wilner JANS VAN SON sijn suster, een jaarlijksche cijns van 26 stuivers.
(Prot. idem No. 304, laatste acte)

A. *Oudere Linie.*

IV. JAN VAN SON

zoon van JAN VAN SON en MARIA, dochter van JAN CRILLAERT; geboren omstreeks 1460, overleden tusschen 1507—1521, wordt in 1502 vermeld met zijn vrouw ELISABETH, natuurlijke dochter van Heer MATHEUS THOMASS PIERS. Zij overleed vóór 1536.

Uit dit huwelijk:

1. JAN, volgt V.
2. KATHELIJN, tr. vóór 1536 JOEST zoon van ANTHONIS MARTEN BONAERTS.
3. MARGRIET, vermeld 1536.
4. MARIA, geboren omstreeks 1490, tr. 1e omstreeks 1510 DIRCK zoon van WILLEM BOGAERT, tr. 2e HUYBRECHT zoon van ANTHONIS WILLEMSEN, vermeld 1544. Uit het 1e huwelijk 6 kinderen, waarvan één in 1544 nog minderjarig is.

JAN VAN SON, vermeld te Tilburg sinds 1492, bezat aldaar o.a. een huis, hof en erf aan den Heuvel en land aan de Cruysstraat. Deze goederen werden, nadat ook zijn vrouw was overleden, in 1536 voor $\frac{3}{4}$ en in 1544 geheel het eigendom van hun zoon JAN, na wiens dood het huis aan den Heuvel overging op diens zoon RUTGER, die het in 1595 verkocht.

Oorkonden.

1. 4 November 1502. JAN zoon JANS VAN SON als man van ELIZABETH heeft overgedragen aan GHIJB JANS WAGENMAKER een stuk erf te Tilborch in die Kerckstraet, belend door WILLEM HUYBEN en JAN DIE WAGENMAKER.
(Protocol van Tilburg en Goirle No. 255, fol. 34v.)
2. 16 Januari 1502 (1503). Zeer beschadigde acte betreffende een erfelijke pacht, die verkregen was van JAN JANSSEN VAN SON als man van ELIZABETH, natuurlijke dochter van Heer MATHEUS THOMASS en die voornoemde JAN VAN SON DIE JONG⁽¹⁾ voor zijn vrouw van een ander had verkregen.
(Prot. idem No. 255, laatste folio verso)
3. 26 Februari 1506 (1507). JAN JANZON VAN SON heeft een stuk land omtrent de Cruysstraat, dat hij verkregen had van ADRIAEN KIEBOEM⁽²⁾, ten halve uitgegeven voor den tijd van 8 jaar aan MATHIJS BERTHEN en ADRIAEN REYNKENS, zoo dat van alles wat op het land gezaaid wordt, de vruchten half om half zijn.
(Prot. idem No. 258bis, fol. 9v.)
4. 29 September 1517 (Sinte Michielsdach). MATHIJS MERTENS heeft overgedragen aan WILLEM LAUWREYS ANSEMS een stuk erf met een nieuw huis daarop staande te Tilborch aan de Cruysstraat, belend door AERT GHIJSBRECHTS LEIJTTENZON en JAN PETER CRILLAERTS, welk huis en erf MATHIJS voornoemd had gekocht van Heer JAN zoon JANS BACK VAN BROECHOVEN die men heet DIE COSTER en welk erf genoemde Heer JAN had gekocht van JAN zoon wilner JANS VAN SON.
(Prot. idem No. 266, fol. 27)
5. 30 December 1536. JOEST zoon wilner ANTHONIS MARTEN BONAERTS als man van KATHELIJN dochter wilner JAN JANSSEN VAN SON en MARGRIET dochter wilner JAN JANSSEN VAN SON, die JAN JANSSEN VAN SON gewonnen had bij wilner ELISABETH zijn vrouw, dochter wilner Heer MATHEEUS THOMAES PIERS, hebben overgedragen aan JAN zoon wilner JAN JANSSEN VAN SON, hun broeder, hun gedeelte in alle erfelijke gueden, die hun waren

⁽¹⁾ JAN VAN SON wordt hier „DIE JONG“ genoemd, ter onderscheiding van zijn vader, die nog leefde.

⁽²⁾ Zie acte No. 4 van den zelfden datum bij JAN JACOBS VAN ZON, III.

aangekomen en verstorven van JAN en ELISABETH, hun vader en moeder, welke koop en overdracht af te doen aan voornoemden JOEST en aan MARGRIET elk met een jaarlijksche erfcijns van $2\frac{1}{2}$ karolusgulden, af te lossen met 40 karolusgulden.

Waarop JAN zoon wilner JANS VAN SON verklaart schuldig te zijn aan JOEST zoon wilner ANTHONIS MARTEN BONAERTS en KATHELIJN zijn vrouw een jaarlijksche erfcijns van $2\frac{1}{2}$ karolusgulden uit: 1e. $\frac{3}{4}$ deel van een huis, hof en erf te Tilborch aan den hovel, het geheele huis belend door Heer JAN BOEN priester en WILLEM VAN BROECHOVEN en strekkende van den hovel tot aan 't ven, 2e. $\frac{3}{4}$ deel van een stuk land te Tilborch op die Cruysstraat achter den hovel, het geheele land belend door Heer HENRICK BLANCKAERTS priester en Heer GHERIT DIE CUYPER priester, strekkende van de Cruysstraat tot PETER DIE PAEP met zijn kinderen; welke schuld af te lossen met 40 karolusgulden.

Waarna JAN zoon wilner JANS VAN ZON de zelfde schuldbekentenis aflegt op de zelfde onderpanden ten behoeve van zijn zuster MARGRIET dochter wilner JAN JANSSEN VAN SON, welke schuld eveneens af te lossen met 40 karolusgulden.
(Prot. idem No. 283, fol. 18v., 19)

6. 23 Januari 1541 (1542). JAN zoon wilner JANS VAN SON verklaart schuldig te zijn aan LAUREYS zoon wilner HENRICK ZWIJSEN een jaarlijksche erfcijns van 13 stuivers uit 1e. $\frac{3}{4}$ deel van een huis, hof en erf te Tilborch aan den hovel (belend als in de voorgaande acte met het verschil dat inplaats van WILLEM VAN BROECHOVEN nu wordt genoemd ANTHONIE WYLLEMS VAN BROECHOVEN), 2e. $\frac{3}{4}$ deel van een stuk land, 't geheele land groot 4 lopensaet, te Tilborch op die Cruysstraat (belend als in de voorgaande acte).

(Prot. idem No. 288, fol. 48v.)
7. 1 Maart 1543 (1544). MARIA, weduwe wilner DIRCK WILLEM BOGAERTS, met HUYBRECHT zoon wilner ANTHONIS WILLEMSEN haar tegenwoordigen naman hebben overgedragen aan haar kinderen, die zij verkregen had bij wilner DIRCK haar voorman, haar tocht in 1e. $\frac{1}{4}$ deel van een huis, hof en erf en $\frac{1}{4}$ deel van de houtwas daar toe behoorende, te Tilborch aan den hovel (belend als in de voorgaande acte), 2e. $\frac{1}{4}$ deel van een stuk land te Tilborch op die Cruysstraat (belend als in de voorgaande acte). Waarop voornoemde kinderen, nl. CORNELIS, WILLEM, JAN, ALEYDT, ADRIAENA en de minderjarige MARGRIET het $\frac{1}{4}$ deel in voornoemd huis etc. en $\frac{1}{4}$ deel in voornoemd stuk land hebben overgedragen aan JAN zoon wilner JANS VAN ZON. Deze draagt daarna het geheele stuk land voornoemd over aan GHIJSBRECHT WILLEMSS VAN DEN GHEYN.
(Prot. idem No. 290, fol. 55v., 56)

Voorvoemd huis aan den Heuvel wordt in transporten van 4 Februari 1564, 1 Juli 1565, 25 October 1578 en 4 Juli 1581 (Protocol van Tilburg en Goirle), waarbij het belendende huis of een daaruitgaande chijns wordt verkocht, achter-eenvolgens aangeduid als het huis van JAN JANSSEN VAN SON, van de kinderen van JAN JANSSEN VAN SON, van RUTH JANS VAN SON.

In het protocol van Tilburg en Goirle van 1595, No. 341, fol. 9v. staat, dat ANTHONIS en ADRIAEN VAN SON op 5 November 1594 voor Notaris HERMAN SPIEGEL te Dordrecht volmacht hadden gegeven aan hun vader RUTGER sone van wijlen JAN JANSSEN VAN SON om hun deel van een huis, hof, grond en erfenis te Tilburg aan den Heuvel te verkoopen aan JAN HERMANSZ. DE ROY, secretaris van Tilburg.

A. Oudere Linie.

V. JAN VAN SON

zoon van JAN VAN SON en ELISABETH, natuurlijke dochter van Heer MATHEUS THOMASS PIERS, geboren omstreeks 1490, overleden vóór 1577, tr. 1e. vóór 1521 DYMPNA dochter van JACOP PEETER AELWIJNS en weduwe van JACOP VAN ERP. Zij overleed vóór 1529 en liet uit haar huwelijk met JACOP VAN ERP een dochter CORNELIA na, die in 1529 meerderjarig is; tr. 2e. JENNEKE dochter van RUTGHER VAN HOILTEN. Zij overleed vóór 1577.

Uit het 2e huwelijk:

1. RUTGHER, volgt VI.
2. LIJSBETH, draagt over in 1577 aan haar broeder RUTGHER al hetgeen haar is aanbestorven van haar ouders.
3. JAN, woont 1619 te Capelle.
4. ARIEN, vermeld 1619.
5. PETER, vermeld 1619.
6. SACHARIAS, overleden te 's-Hertogenbosch zonder nakomelingen, tr. SUSANNA VAN BELLE, die in 1619 wordt vermeld met haar 2en man JACOB HENDRIXSZ. DE LEEUW, burger van Gorinchem en brouwer te Leerdam.
7. JUDITH, vermeld 1619.
8. MAYKE, overleden vóór 1619, tr. N. N. VAN GOORLE, overleden vóór 1619, uit welk huwelijk drie zoons, HANS en ABRAHAM, beide wonende te Haarlem in 1619, en ISAAK, overleden vóór 1619.

JAN VAN SON erfde van zijn ouders $\frac{1}{4}$ aandeel in een huis te Tilburg aan den Heuvel en in een stuk land aan de Cruysstraat aldaar. De aandelen van zijn drie zusters in die goederen verkreeg hij achtereenvolgens in 1536 en 1544. In dit laatste jaar verkocht hij het land aan de Cruysstraat. Het huis aan den Heuvel vererfde aan zijn zoon RUTGHER.

In 1521 kreeg JAN VAN SON van zijn schoonvader JACOP PEETER AELWIJNS een huis en een drietal landerijen, groot 24 lopensaet te Tilburg in Corvel, met de bepaling, dat zijn schoonvader en diens huisvrouw een gedeelte van het huis zouden blijven bewonen en eenige inkomsten uit dit bezit zouden genieten.

Oorkonden.

1. 25 Maart 1520 (1521). JACOP zoon wilner PEETER AELWIJNSSEN⁽¹⁾ heeft overgedragen aan JAN zoon wilner JANS VAN SON sijnen swager (schoonzoon) 1e een huis, hof en schuur en erf daaraan liggende te Tilborch tot Corvel in die maen, gelegen aan de straat geheten de berckdeijck en aan de straat die naar Goerl gaat, 2e drie afzonderlijk gelegen stukken land, tezamen groot 24 lopensaet te Tilborch, het 1e stuk achter Corvel geheten *Meynnenvelt*, belend o.a. door SYMON VAN ZON en door den gemeenen weg, het 2e stuk bij die Corvelsche molen in die scuer, het 3e stuk achter Corvel met een houtwas tot een busken daar aan gelegen, geheten *dat Loe of de Hasenacker*, gelegen aan de Poelstraat en aan de straat die naar Goerl gaat of naar dat Laer. Uit welke goederen verschillende erfelijke pachten moeten worden betaald, o.a. 1 lopen rog aan CORNELIA JACOPDOCHTER VAN ERP.

Waarna voornoemde JAN zoon wilner JANS VAN SON en met hem ELISABET weduwe JANS VAN SON, zijn moeder, als waarborg voor haar zoon, verklaart schuldig te zijn aan JACOP zoon wilner PETER AELWIJNS een jaarlijksche erfpacht van 7 mud rogge en 10 lopen rogge uit voornoemde goederen; bovendien belooft hij JACOP en KATHELIJN diens huisvrouw een jaarlijksche lijfrente van 8 rijns gulden, doch als JACOP overlijdt, krijgt KATHELIJN een lijfrente

(¹) Volgens Protocol van Tilburg en Goirle is JACOP PEETER AELWIJNSSEN schepen van Tilburg van 1501—1521.

van 4 rijngulden; voorts zullen JACOP en KATHELIJN hun leven lang houden „een stoel in den heert, borringhe (brandstof) ende die hooch camer tot hunnen verdoen“, de helft van den ooft uit den boomgaard, van elk brouwsel een tonnetje bier en 2 kapoenen met Paschen. Dan wordt een regeling getroffen over het onderhoud van het brouwhuis en bepaald, dat JAN geen opgaand eikenhout mag kappen voor den dood van JACOP, tenzij dit noodig zou zijn voor reparatie van het huis. Voorts zullen DINGHEN's huwelijksche voorwaarden met JACOP VAN ERP, haar eerste man stil staan zoolang JACOP haar vader en KATHELIJN diens huisvrouw leven. Ten slotte verklaart voornoemde JAN VAN SON dat CORNELIA JACOPSDOCHTER VAN ERP, die JACOP verkregen had bij voornoemde DINGHEN, even diep zal deelen in haar moedersgoed als „die ander kynder die JAN noch toecomende vercregen sal bij DINGHENEN voorss.“

(Protocol van Tilburg en Goirle No. 271, fol. 31)

2. 25 Augustus 1522. (altera Bertolomei). GHIJSBERT zoon wilner JAN LAUREIJSZ. alias DIE WAGEMAKER als man van KATHERINA, dochter van JACOB PEETER AELWIJNS, erfgenaam van JACOB PEETER AELWIJNS, verklaart in mindering van zijn kindsgedeelte ontvangen te hebben van JAN zoon wilner JANS VAN SON en DINGHEN zijn vrouw, 36 gulden van een mud rogge uit een erfelijken pacht van 7 mud rogge en 10 lopen rogge, die JAN VAN SON schuldig was aan JACOP zoon wilner PEETER AELWIJNS volgens een schepenbrief van Tilborch van 25 Maart 1520.

(Prot. idem No. 272, fol. 25v.)

3. 22 September 1522. (Boven deze acte staat: deese brief en is niet ghepasseert). PEETER zoon van wilner JACOP PEETER AELWIJNS, GHIJSBERT zoon wilner JAN LAUWREYSZ. als man van KATRINE en JAN zoon wilner JANS VAN SON als man van DINGEN, wettige dochters wilner JACOP PEETER AELWIJNS, hebben overgedragen aan HANRICK zoon wilner JAN LAUWEREYSSEN elk hun $\frac{1}{4}$ deel in een brouwhuis met zijn grond en erf te Tilborch in Corvel.

(Prot. idem No. 272, fol. 26)

4. 27 Januari 1522 (1523). GHIJSBERT zoon wilner JAN LAUWEREYS als man van KATHELIJN, JAN zoon wilner JANS VAN SON als man van DINGEN en HANRICK zoon wilner JAN LAUWEREYSSEN als man van ADRIANE, wettige dochters van wilner JACOP PEETER AELWIJNSZ., hebben overgedragen aan PEETER zoon wilner JACOB AELWIJNS hun $\frac{3}{4}$ deel in een beempt, groot $6\frac{2}{3}$ lopensaet, in de parochie van Beeck, ter plaatse achter Mal.

(Prot. idem No. 272, fol. 43)

5. 27 Januari 1522 (1523). Voornoemde verkoopers hebben overgedragen aan PEETER zoon wilner JACOP PEETER AELWIJNSZ., een erfelijken pacht van 3 mud rogge en 2 lopen rogge uit een erfelijken pacht van 7 mud en 10 lopen rogge, die JAN zoon wilner JANS VAN SON schuldig was aan JACOP PEETER AELWIJNS uit een huis, hof, schuur en erf en 3 stukken land te Tilborch.

(Prot. idem No. 272, fol. 43v.)

6. 8 Januari 1528 (1529). CORNELIA dochter van JACOP VAN ERP en van diens huisvrouw DYPNA, dochter wilner JACOP AELWIJNS, verklaart dat haar kindsgedeelte, haar aangekomen van wijlen haar moeder, in een erfelijken pacht van 7 mud rogge en 10 lopen rogge, die JAN zoon wilner JANS VAN SON schuldig was aan JACOP PEETER AELWIJNS, bedraagt $1\frac{1}{2}$ mud rogge.

(Prot. idem No. 274, fol. 64)

7. 29 November 1535. De kinderen van wijlen JAN HERMANS hebben overgedragen aan JAN JANSSEN VAN ZON een huis, hof en erf te Tilborch ter plaatse aan die kerk. Waarna JAN JANSSEN VAN ZON verklaart schuldig te zijn aan CLAEUS dochter wilner JAN HERMANS een jaarlijksche cijns van 31 stuivers en 1 oort uit voornoemd huis.

(Prot. idem No. 282, fol. 30)

8. 3 Februari 1535 (1536). JAN JANSSEN VAN ZON verklaart schuldig te zijn aan VRANCK zoon wilner GERIT LEMMENS een jaarlijksche cijns van 25 stuivers uit voornoemd huis.

(Prot. idem No. 282, fol. 44v.)

9. 3 Maart 1535 (1536). JAN zoon wilner JANS VAN ZON heeft overgedragen aan HENRICK zoon wilner DIERCKS VAN DEN EIJNDE zijn $\frac{1}{4}$ deel in een beempt te Tilborch aan den ghemeynen dijk.

(Prot. idem No. 282, fol. 54)

10. 6 Mei 1577. LIJSBETH doghtere wilner JAN JANS VAN SON, daar moeder aff was JENNEKE zijn wettelijke huisvrouw, dochter wilner RUTGHER VAN HOILTEN, draagt over alle versterf, recht, actie en toezeggen haar toekomende en aanbestorven van wijlen JAN en JENNEKE, haar vader en moeder, waaruit ook bestaende en gelegen, binnen of buiten de parochie van Tilborch, aan RUTGHER zoon van wijlen JAN JANSS VAN SON haar broeder.

(Prot. idem No. 323, fol. 22)

11. 22 Mei 1619. JACOB HENDRIXSZ., brouwer, burger van Gorinchem, als man van SUSANNA VAN BELLE te voren weduwe en boedelhoudster van SACHARIAS JANSZ. VAN SON, overleden te 's-Hertogenbosch ter eenre, en ANTHONIS RUTTEN VAN ZON wonende in Oud-Beijerland, CLAES CORNELIS notaris aldaar als man van HILLEKE AERTSDR. te voren weduwe van ADRIAEN RUTTEN VAN ZON en mitsdien nevens de voornoemde ANTHONIS RUTTEN VAN ZON oom en te samen voogden van de twee onmondige kinderen van voornoemde ADRIAEN VAN ZON en bovendien vervangende JAN en ELYSABETH VAN ZON mondige kinderen van voornoemde ADRIAEN VAN ZON; JAN JANSZ. VAN ZON wonende te Capelle in de Langstraat voor zich zelf en zich sterk makende voor ARIEN, PETER en JUDITH JANS VAN ZON zijn broeders en zuster, alsmede HANS en ABRAHAM VAN GOORLE gebroeders wonende te Haarlem, voor zich zelf en vervangende het weeskind van hun overleden broeder ISAAK VAN GOORLE, kinderen en kindskind van wijlen MAYKE VAN ZON, allen erfgenamen van voornoemden SACHARIAS VAN ZON ter andere zijde, komen overeen, dat SUSANNA VAN BELLE de goederen, die zij in tocht bezit, zal behouden en daarvoor na haar overlijden f. 3400 moet worden uitgekeerd aan de genoemde erfgenamen van SACHARIAS VAN ZON. De legaten uit diens testament moeten uit dat bedrag worden betaald.

(Rechtelijk archief van Gorinchem F. XIV, deel 39: Attestatien, procuratien etc. voor schepenen van Gorinchem).

12. 5 April 1621. JACOB HEYNDRIXZ DE LEEUW, brouwer te Leerdam als man van SUSANNA DE BELLE, verklaart dat hij niet verstaat dat door de procuratie op heden door ANTHONY VAN SON, CLAES CORNELISZ en Mr. JACOB SPOORS gepasseerd op HEYNDRICK DE LEEU te 's-Hertogenbosch, zijn vader, het contract zou worden verkort, dat door voornoemden VAN SON cum suis met hem comparant en zijn huisvrouw was gemaakt voor schepenen van Gorcum op 22 Mei 1619, maar dat dit contract zal blijven om door de erfgenamen van za. SACHARIAS VAN SON, na het overlijden van voornoemde SUSANNA VAN BELLE, suiijver en ten volle ontvangen te werden.

(Register van Procuratien van Oud-Beijerland 1618—1634)

→ *zie ook R. 282, fol. 56^v*

A. Oudere Linie.

VI. RUTGHER VAN SON

zoon van JAN VAN SON en JENNEKE dochter van RUTGHER VAN HOILTEN, geboren omstreeks 1530—1535, overleden na 1599,

tr. 1e LISBETH, dochter van CLAES THONIS VAN BUERDEN en JUTTA, met wie hij in 1574 wordt vermeld,

tr. 2e MARYE, dochter van WOUTER ADRIAEN ELIASZ uit Loon op Zand, met wie hij in 1586 wordt genoemd.

Uit het 1e huwelijk:

1. JAN, sticht een tak in de Langstraat, Willemstad, Klundert, Dordrecht etc.

2. ANTHONY, te Oud-Beijerland; heeft nakomelingen.

3. ADRIAEN, te Oud-Beijerland; heeft nakomelingen.

Zij volgen in Deel III.

RUTGHER VAN SON kocht in 1563 een huis te Tilburg aan den Heuvel en verkocht dit weer in 1569. Dit huis was gelegen naast dat van zijn vader, hetwelk in 1595 door RUTGHER werd verkocht.

Hij bezat in 1576 een kapitaal van f. 500 op het dorp Tilburg. In 1623 werd dit kapitaal door zijn zoon ANTHONY ingevorderd.

RUTGHER VAN SON vestigde zich in Besoyen, waar hij in 1585 als burgemeester voorkomt⁽¹⁾ en een hofstad bezat, die hij in 1599 verkocht.

Oorkonden.

1. 30 April 1566. RUTGHER zoon JAN JANSS VAN SON heeft gekocht van het klooster Mariendonck buiten Heusden een erfpacht van $\frac{1}{2}$ mud rogge uit goederen in Goirle. (Protocol van Tilburg en Goirle No. 312, fol. 4)

2. 31 Januari 1568 (1569). RUTGER zoon JAN JANSS VAN SON heeft verkocht een huis, hof met grond en erfenisse⁽²⁾ gelegen te Tilborch op ten hoevel, belend aan eene zijde door ADRIAEN ADRIAENSS VAN OSCH en aan de andere zijde door het huis en erf van JAN JANSS VAN SON, zijn vader. (Prot. idem No. 314)

3. 20 October 1574. JUTTA weduwe van CLAES THONIS VAN BUERDEN transporteert aan CLAES haar zoon en aan RUTGHER zoon JAN JANSS VAN SON als man van LIJSKEN dochter van JUTTA en CLAES haar man voornoemd, alle goederen in Tilburg waarvan zij na het overlijden van haar man de tocht bezit, op voorwaarde dat CLAES en RUTGHER haar jaarlijks zoo lang zij leeft, zullen uitkeeren een lijfchijs en lijfrente van 14 carolus gulden. (Prot. idem No. 320, fol. 16)

4. 21 Maart 1575. CLAES zoon van wijlen CLAES THONIS VAN BUERDEN verkoopt zijn helft van het ouderlijk huis en hof te Tilburg aen die heijde, aan zijn zwager RUTGHER zoon JANS VAN SON JANSSONE als man van LIJSBETH dochter van wijlen CLAES THONIS VAN BUERDEN, waarna RUTGHER onmiddellijk het geheele huis en hof verkoopt aan CORNELIS zoon van wijlen GERRIT JAN PETERS GYBEN. (Prot. idem No. 320, fol. 37)

5. 1576. „Item noch aen RUTH JANSS VAN SON betaelt in mindernisse van de Interest ende op Rekeninghe van de Rente die t dorpe hem RUTHEN Jaerlycx is geldende XXV gl. XV st.

(Gemeente-archief Tilburg No. 313: Rekening van Koningsbede 1576)

⁽¹⁾ Volgens de gedrukte inventaris van het administratief oud-archief der gemeente Besoyen (1921), waarin een lijst van de burgemeesters, is in 1585 RUT JANSZ. burgemeester, ongetwijfeld de zelfde als RUTH JANSS VAN SON in 1599 te Besoyen vermeld.

⁽²⁾ Hij had dit huis gekocht van Mr. ANTHONIS zoon van HENRICK WOUTER ADRIAENS op 4 Februari 1563 (1564).

6. 20 October 1586. RUTGHER zoon wijlen JANS VAN SON als man van MARYE dochter wijlen WOUTER ADRIAEN ELIASZ., voor hem selven en voor de andere kinderen van WOUTER voornoemd, verkoopt perceelen heideveld gelegen in de parochie van Venloen (Loon op Zand).

(Prot. van Tilburg en Goirle over 1586)
7. ANTHONIS en ADRIAEN VAN SON hebben volgens acte 5 November 1594 voor Notaris H. Spiegel te Dordrecht, volmacht gegeven aan hun vader RUTGHER zoon van wijlen JAN JANSSON VAN SON om hun deel van een huis, hof, grond en erfenis te Tilburg aan den Heuvel te verkoopen aan JAN DE ROY, secretaris van Tilburg. (Prot. idem over 1595, No. 341, fol. 9v.)

8. 15 Maart 1599. RUTH JANSS VAN SON transporteert aan CORNELIS ARYENSS een geseet of hofstad te Besoyen, belend ten O. door het kerkhof. (Prot. van transporten van Besoyen 1595—1600, fol. 40)

9. 13 Maart 1623. ANTHONY RUTTENS VAN SON, inwoonder van Oud-Beijerland, heeft geconstitueerd JAN DERRIXZ wonende te Capelle (nl. JAN DIRKSZ VAN NEDERVEEN, schout van Grevelduin-Capelle) om uit zijn naam te eischen alsulcke 500 gulden capitaels metten verlopen intrest, als hij als erfgenaem van wijlen zijn vader RUT JANSS VAN SON spreekende heeft op het dorp ende heerlijkheid van Tilburg, mitsgaders nog 50 gulden die hem competeeren van den schout van Tilburg als rest over den coop van een beemtge bij voornoemden schout gekocht van wijlen JAN RUTTEN VAN SON.

(Notaris Jacob Spoor te Oud-Beijerland)